

VIENYBĖ

Paveiksluotas Amerikos lietuvių savaitraštis

73 M. 28 N.

BROOKLYN, N. Y.

1959 M. LIEPOS (JULY) 17 D.

Tel. APplegate 7-7257

KAINA 15 C

V. Mazelio nuotrauka

DAIL. V. K. JONYNAS ir jo žmona kalbasi su kardinolu Francis Spellmanu. Kard. Spellmanas jiems pasipasakojo buvęs Lietuvoje. Sekmadienį, liepos 19 d., 10 val. ryto, Šv. Patriko katedroje kardinolas Spellmanas laukys pamaldas už pavergtąsias tautas.

TARPTAUTINIAI UŽKULISIAI

Dr. Konrado Adenauerio formule

"Pažinėkit į Adenauerį moga, ir jus suprasite Vokietiją" — pasakė Nikita Chruščiovas pas jį atsilankiusiam Harriamui. Kad Nikita neturi Adenaueriui jokių simpatijų, nesunku suprasti. Kartu su Francūzijos de Gaulle, Adenaueris sukliudė sovietams derybomis ir intrigomis bent ką laimėti į Vakarus nuo geležinės uždangos. Abu atsikato nuo bent kokios "lankštos" politikos, tikėdami į JAV karinį pranašumą, kuris juos saugo nuo karinių avantiūrų ir sovietų pėsčs. Todėl supranta ma, kad Chruščiovas įtikinėjo Harriamą, jog Adenaueris esąs pats nepopuliariausias žmogus Vokietijoje. Tuo tarpu Vokietijoje dr. Konradas Adenaueris pergyveno savo didžiulį triumfą. Nepaisant visų kiek anksčiau šlaistę įspų: sutiki-

Trumpa Vokietijos santvarkos istorija nuo Bismarke laikų. Visais laikais vokiečiai norėjo savo priekyje matyti stiprų vyrą: Hindenburgą, Hitlerį ar Adenauerį - ir tai gėsdina Nikitą Chruščiovą.

mo pasitraukti į garbingą, bet mažai reikšmingą respublikos prezidento postą ir paskutiniu momentu atsisakymą nuo savo pažado, kviirčių su tikrai talentingu ūkio ministru dr. L. Ehhardu, Adenaueris dar kartą įrodė, kaip stipriai savo rankose jis laiko Vakarų Vokietijos valdą. Jo parinktas kandidatas, visai nepopuliarus žemės ūkio ministeris, H. Luebke, 64 m., kaip žinia buvo išrinktas V. Vokietijos prezidentu. Tai įrodė, kad jo paties partija — krikščionys demokratai — nežino jokio kito kelio, kaip tik sutikti su savo vado Adenauerio sprendimu. Po rinkimų pato

ministeris R. Stoecklen nura mino savo kolegas: "su pato ženklią pagalbą per porą metų aš išgarsinsiu naują prezidentą visame pasaulyje!" Bet kol kas ne Adenaueris ėjo pasveikinti naujo prezidento, bet tas po rinkimų atėjo padėkoti Adenaueriui. Prezidentą simboliskai Berlyno Rytprūsių halėje rinko Vak. Vokietijos federalinio seimo ir atskirų kraštų seimelių nariai kartu, viso 1033 atstovai, iš jų krikščionys demokratai turėjo 516, Luebke per pirmą balsavimą gavo tik 515 balsų, per antrą 526 balsus, kurių ir užteko išrinkimui. Prie krik. dem. prisidėjo 10 H-

beralų atstovų, kurie turi naudoti Adenauerio valdžios ministerių postus ir pan.

Kaip Adenaueris pasiekė tokios galios? Stipria valia ir praktišku protu. Asitiktinumas, laimingas supasulimas, jo karjeroje vaidino mažą rolę. Jo pasisekimas slypi tame, kad jis sukūrė Vakarų Vokietijos konstituciją pagal savo paties interesus, panašiai kaip dabar padarė de Gaulle su tuo tik skirtumu, kad de Gaulle remiasi tik savo asmeniniu autoritetu, tuo tarpu Adenaueris savo rankose pirmiausia sukūrė stiprią partiją.

Turint galvoje, kad ir mes Lietuvoje turėjome daug neaiškumų ir nesupratimų su valstybės santvarka, verta šį kartą modugnias susipažinti su mūsų kaimyno Vokietijos patirtimi šioje srityje.

Pasitarimai Washingtono

Šio mėn. 4 — 8 d.d. Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomasis Komitetas lankėsi Washingtono, norėdamas: 1) pasitarti su Lietuvos laisvinimo veiksniais; 2) panaujinti kontaktus su Lietuvos draugais JAV kongrese ir išdėstyti valstybės departamentui Alto nusistatymų šių dienų opiaisiais tarptautinės padėties klausimais, ypač kiek jie liečia Lietuvos likimą.

Trijuose bendruose posėdžiuose buvo pirmiausia išsamiai išdiskutuota susidariusioji po užs. reik. ministerių konferencijos Genevoje tarptautinė padėtis. Po to sekė pasitarimuose dalyvaujančių politinių veiksmų pranešimai. Kiekvienas jų buvo vispusiškai išdiskutuotas.

Liepos 6, 7 ir 8 d.d. ALT Vykdomasis Komitetas ir Inform. Centro direktorė aplankė kaikiuriuos kongreso narius, apsvarstė paruoštą raštą valstybės departamentui ir buvo priimti Europos Reikalų viršininko pareigas einančio Foy Kohler, kurį lydėjo Pabaltijo valstybių skyr. viršininkas R. Johnson. Valstybės departamento pareigūnai su pilnu pritarimu išklauė Alto pateiktas jų dėmesiai minėtis ir savo atsakyme aiškiai, nedviprasmiškai pareiškė, jog valstybės sekretorius C. A. Herter niekad neužmiršo Lietuvos reikalų derybose su kitų valstybių užsienio reik. ministeriais Genevijoje ir yra nusistatęs nedaryti Lietuvos pavergtėjams jokių nuolaidų, kurios galėtų pažeisti Lietuvos teises.

Dar prieš išvykstant į Washingtoną ALT Vykdomasis Komitetas parėmė sen. P. H. Douglaso sumanyta rezoliuciją, kad JAV prezidentas skelbtų kasmet po liepos 4-sios Pavergtųjų Tautų Savaitę. Tą rezoliuciją senatas priėmė liepos 6 d. ir tą pačią dieną ji buvo įteikta Atstovų Rūmose. Vykdomasis Komitetas prižadėjo duoti visokią paramą tam, kad rezoliucija galimai greičiau praeitų ir Atstovų Rūmose. ALT Vykdomasis Komitetas pasituntė telegramas visiems Ašt. Rūmų Teisinio Komiteto nariams, ragindamas tą rezoliuciją rekomenduoti Atstovų Rūmoms priimti (ji buvo priimta liepos 9 d.).

Liepos 7 d. vakarą ALT pareigūnai dalyvavo priėmimu. Lietuvos pasitintinybėje drauge su bėris Eymų vietos lietuvių veslėjų ir atsakingų valstybės departamento atstovų.

ALT VYKDOMASIS
KOMITETAS

Lietuviai Kalifornijoje

Gausios aukos lietuviškiems namams įsigyti. Šv. Kazimiero parapijos teisėms apsaugoti komiteto pranešimas visuomenei. Prof. M. Biržiška ir kiti atsisakė pasirašyti V. Rastenio „rehabilitacijos“ pareiškimą.

Lietuvių Bendruomenės Los Angeles apylinkės valdybos paskelbto visuomenės atskleidimo Lietuvių Namų įgijimo reikalu pasekmėje į Bendruomenę gausiai tebeplaukia piniginiai pasižadėjimai remti tokių namų įgijimą. Stambesnėmis sumomis remti tokius namus yra pasižadėję: Paulius Aras — 1,000 dol., dr. Hagertomas — 500 dol., Gajauskai — 500 dol., J. Uzdavinys — 250 dol., Al. Dabšys — 200 dol., Pr. Gasparonis — 200 dol., inž. V. Varnas — 200 dol., J. Ažuolaitis — 200 dol., L. Butkys — 150 dol., A. Skirius — 200 dol. ir apie 60 asmenų po 100 dol., bei visa eilė kitų — mažesniomis sumomis.

KOSTAS BURBULIS

Los Angeles Lietuvių Katalikų Organizacijų Komitetas Šv. Kazimiero Parapijos Lietuviškoms Teisėms Apsaugoti tioms dienomis šleido jau antrą savo pranešimą visuomenei, kuriame duoda lyg ir vičių, kad bažnytinės vyresnybės (nekreipiant dėmesio į lietuvių protestus) sutirtojiata buvusi lietuviška tautinė parapija vėl bėsianti atstaryta į senąjį statusą. Tą komitetą, labai atšiauriai pasisakiusį prieš lietuviškąją tos parapijos administraciją, sudaro: V. Kazlas — A. L. R. K. F-jos atstovas, P. Raulinaitis —

parapijos choro, D. Karaliūnė — Stud. Ateitininkų S-gos, A. F. Skirius — Vyčių Sendoraugių, G. Valančius — Susiv. Liet. Romos Katalikų Amerikoje, L. Valiūkas — Lietuvos Vyčių, L. Medziukas — Ateitininkų Sendoraugių, P. Raulinaitis — Liet. Kat. Moterų S-gos.

Labai gerai pavykusios Bendruomenės šventės metu buvo paminėtas liuanistinės mokyklos veikimo dešimtmetis. Ta proga Bendruomenė pagerbė ne tik mokytojus, bet ir mokinius.

Grupė lietuvių, gyvenusių Dillingeno stovykloje (Vokietijoje), pagerbė pulk. C. C. Makie, kuris tuoj po karo buvo augtų pareigūnų UNRRA organizacijoje. Jo žinioje tada kaip tik ir buvo lietuvių stovykla Dillingene.

Neseniai čia lankėsi Kostas Burbulis, kuris yra Amerikos prekybos laivyno karininkas — navigatorius. Šiuo metu jis yra trečiuoju šturmanu didžiuliam Amerikos laive SS Mathew Luckenbach. Laivai sustojus Long Beach uoste, K. Burbulis turėjo progos susipažinti su Long Beach lietuviais ir dalyvauti Long Beach Lietuvių Klubo gegužinėje — piknike.

K. Burbulis — nepriklausomos Lietuvos stipendininkas, įbrininkystės mokslus baigęs Belgijoje, tarnavęs pirmoju kapitono padėjėju Lietuvos prekybos laivyno, kaip „dypukas“ atvykęs Amerikon — pradėjo tarnauti Amerikos prekybos laivyno, kol pagaliau, išaiškės reikiamas egzaminas, ir čia liko pė į komandos tiltą su navigacijos karininko laipenia.

Neseniai čia palaidota Bendraviečiūnė, kurios vyras (buvęs Kauno karo ligoninės gydytojas) pulk. dr. Bendraviečius taip pat čia mirė prieš daugiau kaip metai laiko.

Prof. M. Biržiška, Bendruomenės vicepirmininkas K. Liaudanskis ir visa eilė kitų atsisakė pasirašyti V. Rastenio rehabilitacijos (ryšium su jo špažinties NKVD paskeibima) pareiškimą, kurį čia bet kuria proga kažkoja pasirašyti vietiniai Rastenio „advokatai“.

Miręs lietuvių dramaturgas ir poetas Petras Vaičiūnas buvo palaidotas Rasų kapinėse, Vilniuje.

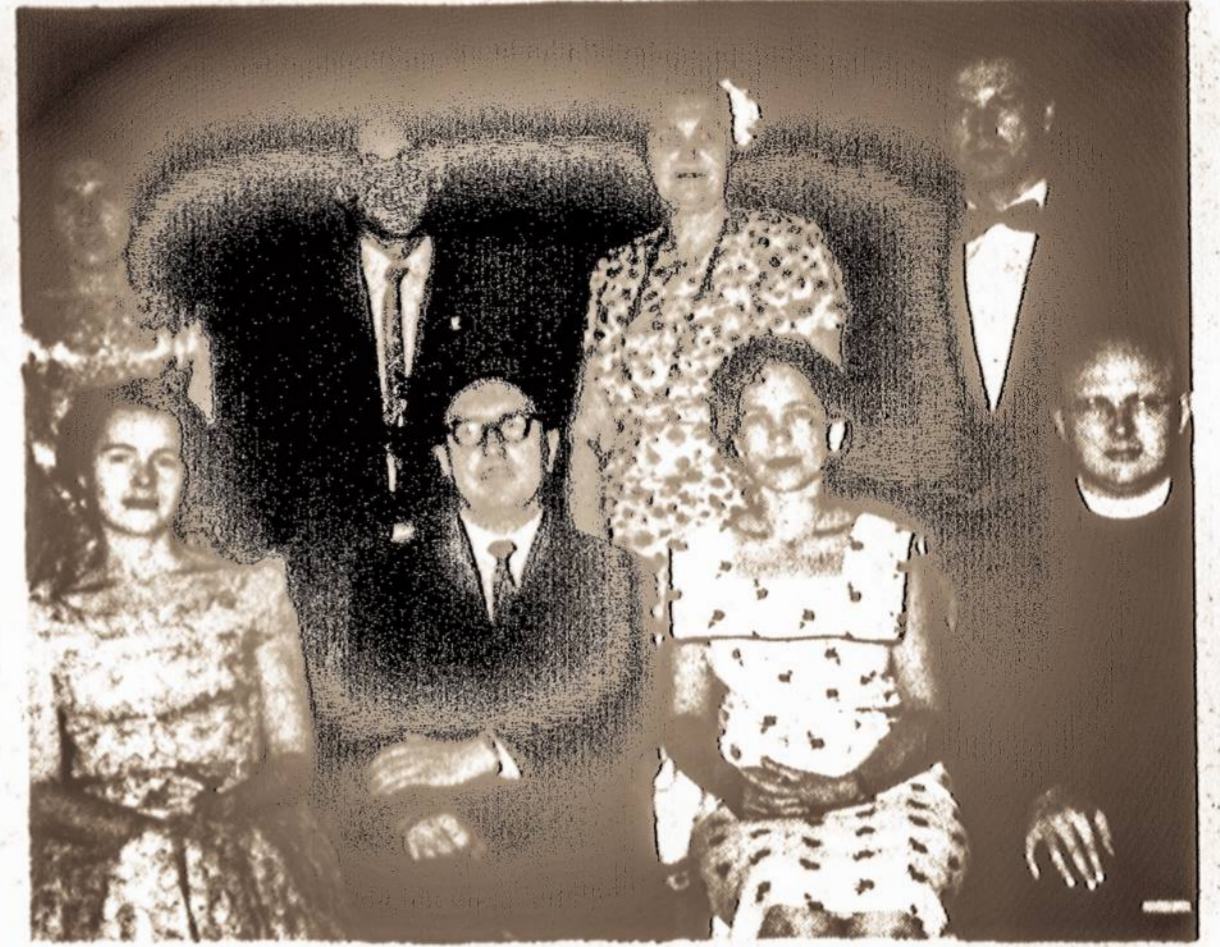
JOHN BALTADUONIS
FRANKFORD AVENUE
Cafe
1700 Frankford Avenue
PHILADELPHIA, PA.

JOE & JOHN
FRIENDLY SERVICE

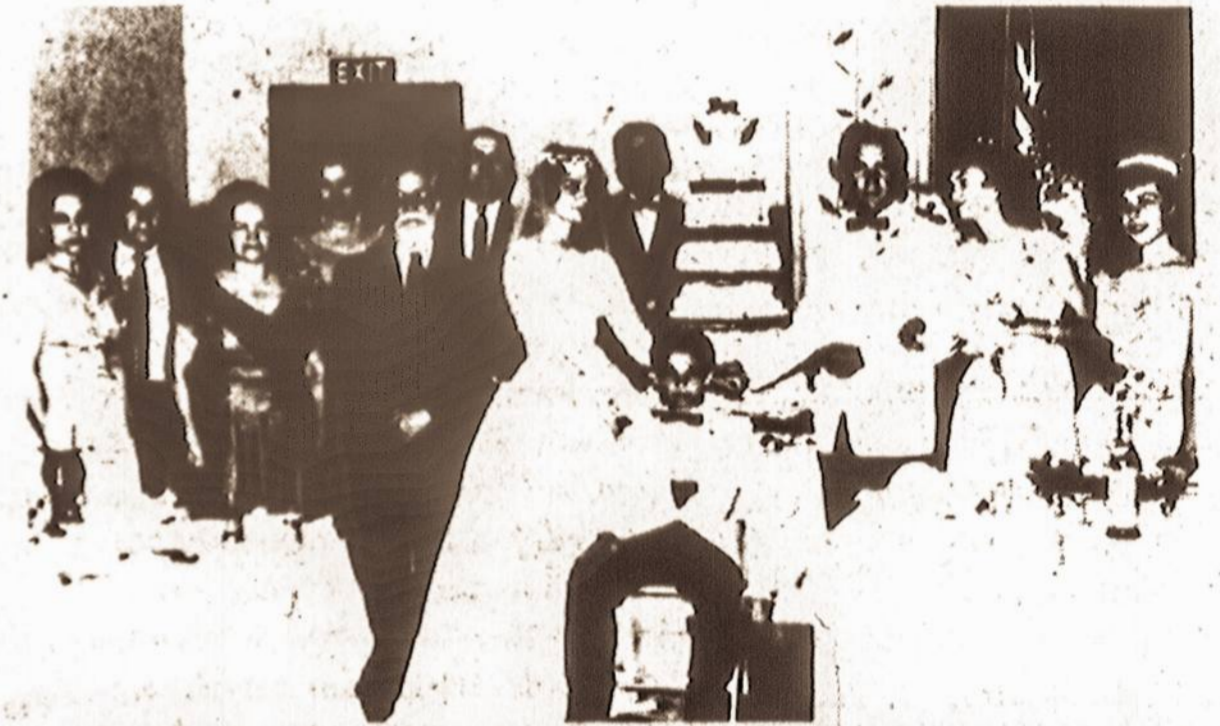
JONAS KARPUS
JUOZAS KAZLAS
Savininkai

- SUNOCO -

Tel. Applegate 7-9515
GAS - OIL - TIRES
BATTERIES
A to Z LUBRICATION
588 Jamaica Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Highland Place kampa

LOS ANGELES Šv. Kazimiero liuanistinės ketradieninės mokyklos mokytojai: pirmoje eilėje (iš dešinės į kairę) sėdi: A. Balsienė, I. Medziukas (mokyklos vedėjas), B. Čiurlionienė, kun. dr. A. Bučmys; antroje eilėje stovi: R. T. Medziukaitė, J. Kojelis (vedėjo pavaduotojas), O. Razutienė ir muz. A. Narbutas. Trūksta mokytojų D. Polikaitienės. Birželio 28 d. mokykla atžymėjo savo dešimtmetį. Šiais metais mokyklą lankė 52 mokiniai.

LIETUVIŠKOS VESTUVĖS (vykusios Los Angeles, Calif. 3. m. birželio 27 d. Nuotraukoje jaunieji su giminėmis ir artimaisiais. Iš kairės: Vebeliūnienė — jaunosios motina, Puikūnai — jaunojo tėvai, Vaitek, prof. M. Biržiška, Lietuvos konsulas dr. Bielskis, Elzbieta Vebeliūnaitė — jaunoji, vestuvių oficialiosios dalies vedėjas Alg. Gustaitis, jaunosios broliukas (sėdi), Algirdas Puikūnas — jaunasis, ir svečiai. Vestuvėse dalyvavo apie 200 asmenų. Gauta daug dovanų ir sveikinimo telegramų, net iš Lietuvos, Australijos ir kt. Vaidėms vyko parapijos salėje. Jaunieji gyvena Santa Barbara, Calif. Jaunasis Algirdas Puikūnas yra statybos kontraktorius.

L. BREDŽIO NUOTRAUKA

Kur praleisite atostogas?

Lietuvių vasarvietės savininkai LUŠIAI ir VEITAI suobirdžiai kviečia atvykti į saulėtą CAPE COD ir apsisototi jų puošnioje viloje, kuri šią vasarą turės naują "MESKOS" vardą. Vešlių medžių, žalumynų ir vaisių sodo apgaubta sodyba primena Lietuvos jaukumą ir sudaro geriausias sąlygas poilsiui.

Gražūs ir erdvūs kambariai Stropus patarnavimas
Geras ir sveikas maistas Neaukštos kainos
Vandens sporto įrenginiai Teniso ir golfo aikštės
Arti golfo laukai šildomi Atlanto vandenys
Netoli tvenkiai ir kitos vakarinės pramogos

KREIPTIS:

S. M. Lušys, 195 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: Evergreen 7-5576

M. Lušys, c/o MEŠKA, Monument Beach, Beach St.
CAPE COD, MASS. Tel.: Buzzards Bay, Plaza 9-3251

SEZONAS PRASIDĖS BIRŽELIO 15 DIENĄ
Sveikinimai ir paslaugos laukia svečių.

Traun's BARAS IR RESTORANAS
AUGUST TRAUN - Savininkas
N. E. cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 9-9352

Trečiokas Agency
SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTŪRA

- KELIONĖS — visokiomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Įvairiausios ekskursijos. Sudaromi ir tvirtinami imigracijos bei kelionių dokumentai.
- PINIGAI — su pilnu užtikrinimu siunčiami į visus pasaulio kraštus, įskaitant ir rusų okupuotus. Persiuntimas į Lietuvą iki \$300 kainuoja \$1.65. Už \$1 išmoka 10 rublių.
- APDRAUDA — visokiausias rūšies sutvarkoma per geriausias ir tvirtiausias kompanijas.
- NUOSAVYBIŲ — pirkimo, pardavimo ir finansavimo reikalais sąžiningas patarnavimas.
- FEDERALINIŲ MOKESČIŲ — Income Tax — paruošimas.

ALBINAS ir KAZYS TREČIOKAI
311 WALNUT STREET, NEWARK, N. J.
Telefonas: Market 7-4867

Padėka už aukas prof. Bugos našlei

Aciln jautrioms lietuviškoms širdims, kurios per mane suaukojo prof. K. Bugos našlei, neregai Juzei Bugienei, ir sunkios ligos ištiktai jų dukrai Gražinai paremti. Viso nuo š. m. birželio 16 ligi liepos 1 surinkta \$989.50.

Iš Chicagos lietuvių surinktų aukų grupėmis atsiuntė: P. Buchas \$119.00, K. Rapsys \$52.00, Bronė Peters — Lietuvos Dukterų sk. \$50.00, A. Kavaliūnas \$47.00, ir Alicija Rūgytė \$44.50.

Iš Philadelphijos Lietuvių Moterų Atstovybės sk. O. Rozniekienė \$51.00.

New Yorko Lietuvių Gydytojų Draugija — dr. E. Mekys \$50.00.

Pavieniai — NN. \$100.00, A. Puniška \$50.00, J. Mažeika \$25.00.

Po \$20.00 — A. Augustavičienė, dr. Lucy Biržis, L. Dambriūnas, J. Girėys ir J. Grabys.

\$15.00 — Stasė Jatulienė.

Po \$10.00 — Dan. Balys, J. Bukota, P. Būtėnas, A. S. Didžiuliai, O. Jasaitienė, dr. L. Kačionis, prel. M. Krupavičius, Al. Kalnins — Latvų Baltologų kuopa, A. Petukauskienė, kun. J. Pragulbickas, N. Rakutienė, prof. A. Salys, S. Skobeika, kan. A. Steponaitis, Šidlauskienė ir XX.

Po \$5.00 — St. Barzdukas, R. K. Dauksaitė, J. Butkus, V. Butkys, K. Gavėnienė, K. Kareikė, O. Kaunienė, P. Majeikūnas, A. Mikalonienė, V. Papieliūckienė, P. Paprockas, dr. V. Paprockas, G. Puniška, E. Radzevičiūtė, J. Sadauskienė, T. Slapšys, L. V. Šaudzienė, dr. K. Šimaitienė, P. Tamulionis, A. Vaičiulaitis, E. Vaišnoraitė ir P. Zaiškas.

Po \$3.00 — S. Januškevičienė ir J. Rutelionienė.

Po \$2.00 — A. M. Čepuliai, Draugo Skaitytoja, J. Senkus, E. Vainauskienė ir Alg. Zaiškas.

Visi pinigai įteikti J. Bugienei ir G. Būgaitei ir gauti jų pakvitavimai.

ANTANAS KUČAS
Scranton, Pa., 1959 liepos 10

"BALTAGIO MALŪNAS" PLOKŠTELĖJE

Montrealio Lietuvių Dramos Teatras įrašė plokštelėn Kazio Borutos dramatinę legendą "Baltaragio malūnas."

Visas veikalas trunka pusantros valandos: dvi 12 colių plokštelės (4 pusės). Tinka visiems fonografams, turintiems 33 1/3 greitį. Įrašyta Montrealyje, R.C.A. Victor studijoje. Plokštelė bus išleista puošniame voke — 100 pirmųjų egzempliorių vardiniai ir numeruoti.

Tai pirmas šio dramos veikalų įrašymas ne tik šioje, bet ir visoje lietuviško teatro istorijoje. "Baltaragio malūnas" buvo pastatytas 1957 metais ir su pasisekimu vaidintas beveik visoje didesnėje Š. Amerikos lietuvių kolonijoje. Spektaklio išvykas aplankė apie 4,000 žmonių.

Visas kompletas atsieina 10 dol. Užsisakant rašyti: Stp. Kęsgaila, 1577 Rue de Seve, Montreal 20, P. Q., Canada.

Vokietijoje mirė daktaras Leonardas Stelmokas, gimęs 1919 m. Šiauliuose. Buvo veiklus visuomenininkas, PLB Rendsburgo apylinkės pirmininkas. Mirė nesulaukęs 40 metų amžiaus.

Dainininkas Algirdas Brazis su savo merginomis. Iš kairės į dešinę: vyriausioji duktė Beverly, 17 m., Aldona Brazienė, Algirdas Brazis, Dona, 12 m., Marilyn, 7 m., Susana, 5 m. Basbaritonas Brazis, kaip žinoma, yra buvęs Metropolitan operos artistas, daug kartų dalyvavęs Vienybės koncertų programose, nuolat koncertuoja kituose miestuose. Be to, Brazis su žmona yra biznyje: Oak Lawn, Ill. turi puošnias įrengtas užėigos namus, o Beverly Shore, Indiana, gražią vasarvietę, kuria gausiai lanko lietuviai ir kitataučiai. Visa Brazijų šeima yra muzikališka: Aldona Brazienė yra žinoma pianistė, nuolat akomponuojanti savo vyrui koncertuose, o dukterys taip pat reiskiasi muzikoje ir dainavime.

Lietuviai Detroite

Nors LB Detrito apylinkės valdyba smarkiai ragino Detrito ir apylinkės lietuvių studentus studijuoti Fordhamo Lituanistiniam Institute, tačiau tik vienas stud. A. Ujasevičius užsiregistravo.

Valdyba džiaugiasi jo pasiryžimu savo vasaros atostogas praleisti gilinant lietuviškas žinias ir turėdama dėmesyje, kad dr. Vydmno fondas jam šiam reikalui paskyrė 170 dol. stipendiją, nutarė prisidėti savo 50 dol. parama, tikėdamasi, kad sekančiais metais daugiau Detrito lietuvių studentų važiuos į tuos kursus.

Taip pat valdyba svarstė kun. A. Miluko Monografijai Būleisti Komiteto atsisaukimą ir nutarė šiam reikalui skirti 10 dol. auką.

Mūsų sportininkams, išvykusiems į Pietų Ameriką, paremti Detroite buvo sudarytas komitetas, kuriam pirmininkavo LB Detrito apyl. valdybos narys A. Paškus, o vicepirm. buvo sporto klubo Kovas pirm. Pranas Misiūnas. Komitetas surinko ir jau pasiuntė sportininkams 166 dol. LB Detrito apylinkės valdyba savo aukų lape surinko 55 dol. V. KUTKUS

LIETUVIŲ PAVILJONE CHICAGOS PARODOJE

LIETUVOS ATSTOVAS WASHINGTONĖ J. Kajeckas (viduryje) Chicagos Tarptautinės Prekybos parodos Lietuvos paviljone. Kairėje stovi — vienas iš rengimo komiteto narių S. Dirmantas, dešinėje — Lietuvos konsulas Chicagoje dr. P. Daužvardis.

ED. ŠULAIČIO NUOTRAUKA

1909

1959

STANDARD FEDERAL

Chicagos stipriausioji įstaiga

- Kodėl netaupyti stipriausioje ir saugiausioje taupymo įstaigoje, kurioje jau per pusę šimto metų lietuviai sėkmingai taupo?
- Kodėl neskolinti iš Standard Federal, kurioje daug sutaupysite?
- Duodam paskolas už 5% - 5½% pagal įmokėjimą.

JUSTIN MACKIEWICH, President

JUSTIN MACKIEWICH JR.,

Executive Vice-President

TURTAS \$66, 206, 126.00

ATSARGOS FONDAS \$6, 087, 682.00

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šest. nuo 9 val. ryto iki 4 val. p. p. Ketvirtad. nuo 9 v. r. iki 8 v. v. Treč. visai neatidarama.

Standard Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32

Archer Ave. at Sacramento

PHONE: Virginia 7-1141

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Tel. APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Tel. NEWton 9-6620

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY
1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

Didžiausia paminklų gamybos įmonė Chicagoje

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

HAROLD E. NELSON
Prezidentas

3914 West 111th Street
CHICAGO, ILLINOIS

(Prie Šv. Kazimiero kapų)

TELEFONAS:
BEDarcrest 3-6335
KALBA LIETUVISKAI

VIENYBĖ

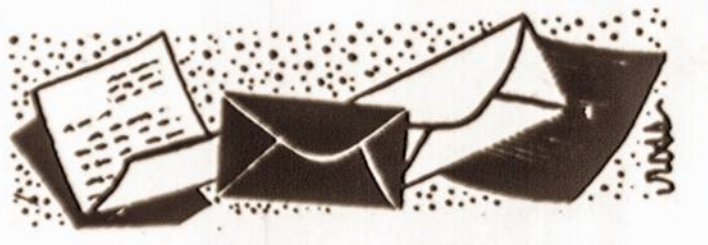
LITHUANIAN WEEKLY
Established in 1886

Juozas Tysliava, Editor & Publisher, 192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y. Tel. AP 7-7257. Vytautas Meskauskas, Associate Editor, 2625 S. Harvey, Berwyn, Ill. Telephone Pioneer 9-2588. Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription Rates: USA, Canada and other countries \$7.00 for one year. Advertising rates on application.

PROF. STEPONAS KAIRYS, apie kurį Dirva rašo: "Ir profesorius sumanė pažokti!" Tokia piemeniška antraštė pasirodė Dirvoje straipsnis, kaltinąs prof. S. Kairį "fariziejiskumu" dėl to, kad jis prabilo apie "Rastenio bylą." Nenuostabu, Dirva, gindama tą, kuris "su-kritikavo" Lietuvos nepriklausomybę, turi "kritikuoti" tos nepriklausomybės signatarą.

V. Maželio nuotrauka

MUMS
RAŠO

Man patinka Vienybės atviras žodis, ypatingai Vytauto Meskausko straipsniai. Aš esu tautininkas, bet man nepatinka Rastenio vadizmas. Ir gerai, kad jį dabar truputį papurtote, spausdindami jo parodymus, kuriuose jis bailiai niekina kitus, kad savo kailį išgelbėtų.

Mūsų visų lietuvių uždavinys būti dabar vieningiems, nesiskaldyti, gerbti kitų nuomones. Aš džiaugiuos, kai matau Vienybėje ir Vliko atsiskaukimus. Gi Rastenis su keletu savo sėbry boikotuoja Vienybę, ardo lietuvių sugyvenimą ir bendro tikslo siekimą.

P. L.

Toronto, Ont.

Man rodo, kad Vienybei, kaip tautiskam laikraščiui, verta skirti nors mažą kampelį "elementoriui". Nors po 5-6 žodžių per savaitę lietuviškai angliskus ir angliskai lietuviškus.

Mūsų vaikai nėra kalti, kad jie nemoka lietuviškai. Mes, tėvai, taip pat nesame kalti, kad jų neįmokėme.

J. KASPERAS
New York, N. Y.

Atnaujindamas Vienybės prenumeratą, siunčiu 7 dol.

Vienybė man patinka, nes eina tiesiu keliu: už gerą pagirdama, už bloga papeikdama.

I. MEDZIUKAS

Los Angeles, Calif.

Vienybės 22 nr. Jonas Antanaitis platokai parašė apie Clevelande veikiančią demokratinių grupių prezidiumą. Į jį vietos krikščionys demokratai jau keleri metai yra išsiuntę "darbuotis" daug kuo žinomą Petrą Stravinską (prieš kurį laiką rašytojo Vytauto Alanto aprašytą "stravinskizmo originalą").

Aš kartu, tik kelioms klasioms žemiau, su šiuoju Petru Stravinsku mokiaus "Žiburio" gimnazijoje, Prienuose. 1926 pavasarį, prieš rinkimus į Lietuvos seimą, į Prienus su prakalbos atvyko buvęs ministras pirmininkas adv. Mykolas Slezevičius. Vietos smogikieji moksleiviai ateitininkai, daugiausiai Petru Stravinskui suorganizavus bei vadovaujant, įvykdė ir pravedė viešą smurtišką užpuolimą prieš M. Slezevičių ir visas kalbas įjardė.

Bendruomenė prieš spaudą

Bendruomenės tarybos posėdžiai parodė, kad jos nariai atsisako mokyti iš gyvenimo. Jie daro priekaištus tiems, kurie žymiai daugiau nusipelnę lietuvybei negu jie.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Liepos 4 d. savaitgalį įvykęs "bendruomenės" tarybos suvažiavimas Chicagoje neatnešė jokios staigmenos. Kaip ir galima buvo numatyti, tai buvo tik eilinis nuobodžių žmonių nuobodus susirinkimas senoms kalboms kartoti. Net laukti spaudos puolimai buvo praversti be didesnio temperamento, išskyrus gal tik A. Mikulskį, kuris jautėsi beveik visos mūsų spaudos asmeniškai užgautas. Kiti savo atsipusias strėles paleido tik į Vienybę, Sandarą ir Naujienas. Ką daryti su tais laikraščiais? Atrodo, kad laimėjo nuomonė juos palikti už... bendruomenės ribų. Pasitylimas vaikiskas, nes kiekvienas tų laikraščių atskirai turi daugiau skaitytojų, negu pati "bendruomenė" narių.

A. Mikulskis buvo nurašytas specialia rezoliucija, pagiriantis senokai New Yorke įvykusį bendruomenės koncertą, kuris beveik visų mūsų laikraščių kritikų buvo išpeiktas. Ta proga ne pro šalį būtų prisiminti, kad bendruomenės pirmininkas S. Barzdukas yra vienas iš 60 garsaus nuosmūkiu manifesto signatarų. Tas manifestas iš laikraščių reikalauja ne liaupsinimo, bet kompetentingos kritikos. A. Mikulskis tą manifestą pavadino gėda lietuvių tautai. Po koncerto A. Mikulskis, neišgirdęs įprastų liaupsinimų, staiga susirūpino savo kritikų "kompetencija," o Barzdukas suvažiavime neatšiminė nė vieno sakinio iš manifesto, kad jam atsikirstų.

"Bendruomeninkų" kalbos įrodė tik viena, kad iš spaudos jie laukia tik besąlyginio liaupsinimo. O kas išdrįsta nepaglostyti paplaukiui, laikomas ne tik "bendruomenės," bet ir visos tautos priešu. Išimtį sudarė tik J. Matulionis, kuris sūtlė džiaugtis bet kokių pamėnėjimu...

"Bendruomenininkų" kalbos ypatingai keistai skamba Amerikoje. Gyvena žmonės čia jau 10 metų ir nieko neišmoko.

Gi rudenį Kaunan išvykęs studijuoti Petras Stravinskas tuojau išjungė į slaptą krikščionių demokratų bei ateitininkų suokalbį nuverstį demokratinę Lietuvos vyriausybę. Jis ginkluotas dalyvavo ir perversme, veikė užimant centrinį Kauno pastą.

Po "laimingo žygio" Prienu "Žiburio" gimnazijos salėje P. Stravinskas padarė viešą "triumfalinį" "pergalės" politinį pranešimą, džiaugdamasis, kad "komunistinis ir bedievinis niekšas Slezevičius su savo visokiais demokratais daugiau niekadės nevaldys Lietuvos"...

JONAS LEONAS

Cleveland, Ohio

įsivaizduoju, kad kaikurie skaitytojai, perskaitę tas eilutes tik nusišipsuos: ką gali išmokyti iš "nekultūringos" Amerikos? Gangsterizmo?

Sau į talką šį kartą noriu pritraukti ne koki liberalą, bet bendruomenininkams pagarbą įkvėpanti katalikų kunigą, europietį. Prancūzų dominikonas Raymond Leopold Brucknerberger ką tik pasirodžiusioje knygoje Image of America (išleido Viking, 277 p. \$4.50) teigia, kad europiečiai daug ko gali pasimokyti iš amerikiečių. Visu pirma to, kad ne žmogus yra sutvertas valstybei, bet atvirkščiai. Prancūzų ir rusų revoliucijos vyko pagal legendarinio bandito Prokrusto metodą. Tas paguldavo sugautą žmogų į savo lovą. Jei žmogus pasirodydavo perilgas, nukirsdavo jam galvą; jei pertrumpas, tempdavo iki reikiamo ilgio. Taip elgiama Europoje: sugalvotą santvarką bandoma priimti žmonėms, ir ant tokios utopijos lovos buvo nukankinti milijonai žmonių. Amerikos revoliucija tuo skyrėsi nuo europinių, kad Amerikos steigėjai iš pat pradžių nujaudė, jog bendruomenė turi tarnauti atskiros žmogaus naudai ir doktrinos turi išplaukti iš gyvenimo praktikos. Jie suprato, kad žmonės "have no right to defy and worship themselves."

Bendruomenės organizacijos idėja gimė gyvenant Vokietijos stovyklose, kuriose buvome atskirti nuo likusio pasaulio, kaip viduramžių žydai savo "ghetto." Atitverti spygliuota viela, išimylėjome patys save, pradėjome "worship ourselves": nėra pasaulyje geresnio dirigento už Mikulskį ar šviesesnio žmogaus už tremties gimnazijos mokytoją. Valio!

Tai buvo tik iliuzija, kuri išnyko kartu su stovyklomis. Toms išnykus, pasigirdo dar šūkis: laikykimės kartu kaip žydai. Tačiau tie, kurie taip kalbėjo, buvo užmirę, kad žydai turi savo atskirą religiją, bet mūsų religijos yra tarptautinės. O pinigų rinkti žemiškiems tikslams yra daug lengviau, jei aukotojams galima pažadėti už jų auką ir tam tikrą kreditą pomirtiniame gyvenime. Proporcingai savo turtui lietuviai daugiau sumetė savo religinėms institucijoms negu žydai. Tragedija glūdi tame, kad jos išlydo iš lietuviškų rankų. Tai natūralus procesas, kurį sulėtino kaip tik Vienybė ir kiti už bendruomenės ribų paliktiniai laikraščiai. Nebūtų jų, nebūtų ir katalikiškų, nes jie paprastai leidžiami tik tam, kad lietuviškos motyvas nebūtų panaudotas prieškatali-

kiškai propagandai. Nuo Ausros laikų, kai tik atsiradavo koks laicistinis organas, žiūrėk, dvasiškiškai tuojau išleisdavo ką nors jam atsverti. Tai gal ir normalus reiškinys, nes pas mus į spaudą iki šiol žiūrima ne kaip informacijos instituciją, bet kaip propagandą.

Tautinis motyvas, skęstant svetimųjų jūroje, dažnai yra per silpnas, kad suburtų apie save daugiau žmonių. Kai Antanas Rudis per kongreso rinkimus nesurinko visų jo rinkiminėje apylinkėje gyvenančių lietuvių balsų, Brooklyno pranciskų Darbininko redaktorius pakėlė pamokantią pirstą. Gir-di, kaip galima buvo tikėtis, — rašė jis, — kad lietuviai už tave balsuos vien todėl, kad tu esi lietuvis!

Tačiau bendruomenininkai iš to nenori pasimokyti: jie pasiskelbė esą lietuviškos išlaikymo čempionais, ir visi turi manyti, kad jie esą patys išmintingiausi. Bet kiek jie iš tikro nuveikė lietuviškos fronto, jie galėtų pastebėti savo pačių seimose, kur vaikai, sulaukę brendimo amžiaus, iš siauro lietuviško pasaulio neria į platesnį, amerikietišką, patiems tėvams džiaugiantis jų pasisekimais.

Sudominti tautiečius lietuviškais reikalais, išlaikyti galimai ilgiau sentimentą senajai tėvynei neužtenka vien apeliuoti į pareigos jausmą, bet reikia parodyti ir tam tikro išradingumo, amerikietiško sugebėjimo pasirinkti sąlygas atitinkančius metodus. Tokio išradingumo netrūko laikraščių leidėjams, bet jo aiškiai iki šiol trūko bendruomenės vadams. Jei organizacija, kaip skambiai ji besivadintų, nori veikti, visų pirma turi išskirti gabūs vadai, nes nulls, pastatytas prieš masę, nieko nereiškia, jis padidina jos reikšmę tik atsidūręs jos gale. Kol kas vienas lietuviškas laikraštis Amerikoje daugiau padeda lietuvių negu visa "bendruomenė" kartu.

• Numatytas pertvarkyti Lietuvos Laisvės Komitetas New Yorke. Vietoje dabar esančių 8 narių, jame liktų tik 4 nariai. Komitetas buvo įsteigtas 1951 metais. Šiuo metu jam pirmininkauja V. Sidzikauskas.

• Kaip Rusijoje, taip ir Lietuvoje. Chruščiovas nori "viršūnių konferencijos." Lietuvoje irgi vedama "kampanija už augščiausio lygio pasitarimo susaukimą ir karo likvidavimą." Laisvojo pasaulio lietuviams tokia kampanija atrodė juokinga. Bet Lietuvoje juoktis iš jos negalima.

ADENAUERIO FORMULĖ

(Atkelta iš 1 psl.)

Moderniosios Vokietijos kūrėjas geležinis kancleris Bismarckas savo konstitucijos 68 straipsniu kaizeriui rezervavo ypatingas teises bėdos atveju — gresiant pavojui iš išorės ar vidaus. Kaizeris tada galėjo suspenduoti visas pilietines teises, nesiskaityti su seimu ir pan. Po karo, kaizerių nuvertus, demokratinės Vokietijos konstituciją paruošė liberalas teisininkas prof. Hugo Preuss. Ji buvo paskutinės konstitucinės teisės žodis tais laikais padėjęs .... priversti Vokietijos demokratiją prie bankroto. Tai ką Bismarckas numatė savo santvarkos 68 str., Preuss padarė su savo konstitucijos 48 str., bėdos atveju respublikos prezidentas gaudavo išimtinias teises, panašias į kaizerio turėtas, todėl kai kurie tos konstitucijos kritikai prezidentą pavadino "ersatz-kaiser'iu." Kad sustiprinus prezidento autoritetą buvo numatyta, kad jis turi būti tiesioginiai renkamas visos tautos. Tik pats pirmasis prezidentas paprastumo dėliai nebuvo išrinktas tautos, bet steigiamojo seimo. Jis buvo socialdemokratų veikėjas, buvęs balnius F. Ebert. Pokario suirutėje Ebertui dažnai teko naudotis 48 straipsniu.

Taip pavyzdžiui 1923 m. rudenį Vokietijos respublikos būklė buvo itin sunki, įvairiose jos kraštuose jau buvo išliėpsnuoję komunistų ir tada vos tik atsiradusių nacių sukilimai. Ebertas, remdamasis konstitucijos 48 str. visas valdžios funkcijas pavedė kariuomenės vadui generolui von Seeckt'ui, išvaizda ir galvoseną tipiskam prūsų karininkui. Tada daug kas galvojo, kad Seeckt'as gautų diktatoriškų teisių jau niekad nebegrąžins prezidentui Ebertui. Ir pats Seeckt'as žaidė su mintimi pašalinti demokratinį režimą, tačiau jam atrodė, kad jis tokiam žygiui dar nėra pakankamai populiarus plačiuose tautos masėse. O toks populiarumas yra būtinas sėkmingai revoliucijai. Populiarumui įgyti Seeckt'as nutarė savo įgaliojimus grąžinti Ebertui, ką jis ir padarė 1924 m. vasario 28 d. Seecko draugai nutarė jo kandidatūrą išstatyti į prezidentus 1926 m. rinkimuose tuojuo pradėjus kruopščią propagandą. Tačiau Ebertas mirė jau sekančiais metais ir Seecko propagandos kompanija nebuvo pakankamai išsivysčius, todėl Seecktas nutarė savo kandidatūros nestatyt.

Stipriausia Vokietijos partija — socialdemokratai neturėjo nė vieno pakankamai populiaraus politiko, kuris galėtų tikėtis visos tautos išrinkimo, todėl jie nutarė remti centro partijos — dabartinių krikščionių demokratų pirmatkūny Wilhelmo Marxo kandidatūrą. Dešinėsios partijos išstatė maršalo Hindenburgo kandidatūrą,

populiaraus, bet be jokių politinių gabumų 77 metų senio o komunistai savo vadą Ernst Thaelmanną. Hindenburgas laimėjo ir tapo pilna to žodžio prasme Ersatz-Kaiseriu.

Iki 1930 m. kai prasidėjusios pasaulinės ūkio krizes vaisius Hindenburgo prezidentavimas buvo laimingas, tačiau vėliau įtempta vidaus padėtis priverstė jį dažnai griebtis 48 straipsnio teisių. 1932 m. rinkimuose jo kandidatūrą rėmė ir socialdemokratai, tikėdamiesi tokiu būdu išvengti Hitlerio. Tačiau Hindenburgas tokiom pareigom nebuvo priaugęs, todėl jis jau buvo 83 metų.

Tais pačiais 1932 m. buvo renkamas ir seimas, per kuriuose nacių atstovų skaičius sumažėjo iš 230 iki 196, tačiau jie vistiek buvo stipriausia partija, kurios vadas Hitleris su kitų dešiniųjų partijų koalicija turėjo sudaryti naują vyriausybę. Hitlerio programa buvo, vyriausybę sudarius, Hindenburgą priversti paskelbti naujus rinkimus, per kuriuos šį kartą lyg ir su paties Hindenburgo palaiminimu, jie jau galėjo tikėtis gauti absoliučią daugumą. Kitos dešinės partijos tam priešinosi ir norėjo gauti iš Hitlerio patikinimų, kad jis naujų rinkimų neskelbs. Tuo reikalu derybos darėjo Hindenburgo kabineto laukiamajame. Dešiniųjų vadas Hugenbergas tikėjosi Hindenburgo pagelbos, bet tas jau buvo per senas bet ką suprasti ir skubinosi prisaikdinti Hitlerio kabinetą, kad laiku atsiguš. Toliausni įvykiai žinomi.

Kad tokios padėties ateityje išvengus dabartiniai vokiečių politikai naujoje konstitucijoje prezidento vaidmenį sumažino iki grynai reprezentacinių pareigų, galimai daugiau teisių atiduodami ministeriui pirmiņinkui. Kaip žinia, parlamentinis režimas irgi turi savo silpnų pusių, jų svarbiausia yra valdžios nepastovumas. Per 14 demokratinio režimo viešpatavimo metų Vokietijoje pasikeitė net 20 vyriausybų, Prancūzija iki de Gaulle po karo turėjo net 26 vyriausybės. Kad to išvengus, naujoji vokie-

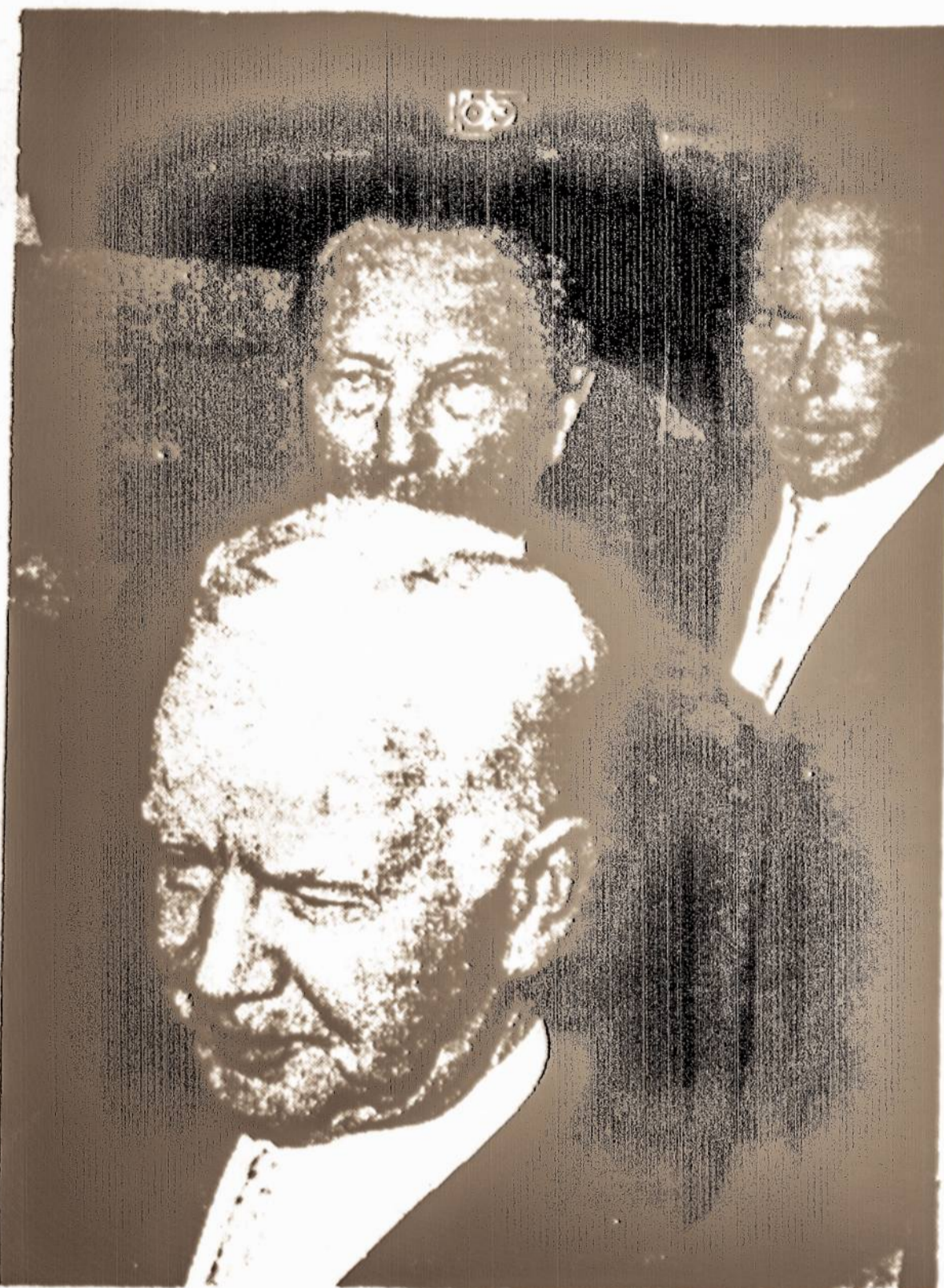
čių konstitucija numatė, kad vyriausybė turi atsistatydinti ne tada, kai jai pareiškiamas nepasitikėjimas, bet tada, kai parlamento dauguma susitaria dėl naujos vyriausybės. Mat, praecityje pasitaikydavo, kad komunistai ir naciai turėdavo pakankamai atstovų kad pareiskus vyriausybei daugumos nepasitikėjimą, tačiau jie negalėdavo patys susitarti dėl naujos vyriausybės sudarymo. Vyriausybės pastovumą sustiprino ir nauja rinkiminė santvarka, kuri veda prie dvejų partijų sistemos, nepalikdama daug vietos smulkesnėms partijoms. Ta sistema privedė prie to, kad šiuo metu Vokietijoje liko tik dvi didelės partijos: krik. dem. ir socialdemokratai, o kitos partijos laikui bėgant smarkokai nyksta. Šita santvarka, prie kurios įvedimo Adenaueris daugiausiai prisidėjo, ir suteikė jam diktatoriškes teises. Jį nuversti gali tik dalis krik. demokratų susidėjusių tam reikalui su socialdemokratais — mažai patikima galimybė. Todėl nepaisant smarkokos kritikos Adenaueris dar tvirtai sėdi soste ir, atrodo, jis patinka daugumai vokiečių, kurie iš seno turi prisirišimą prie tvirtos valdžios, prisirišimą, kuris privedė prie senio Hindenburgo ir Hitlerio išrinkimų bet pirmojo geležinio kanclerio Bismarcko populiarumo. Skirtumas tik toks, kad Adenaueris kitaip supranta Vokietijos paskirtį, kaip anie. Jis svajoja apie jungtinės katalikiškos Vakarų Europos sudarymą.

Širdis ilsisi šešias valandas per dieną

Širdis plaka apie 100,000 kartų per dieną. Per metus ji plaka apie 40,000,000 kartų!

Per visą žmogaus amžių širdis perpumpuoja per kūną apie 264,175,000 kvortų kraujo. Darbas, kurį ji atlieka, prilygsta dideliam mašinos darbui.

Širdis yra turbūt nuostabiausias žmogaus kūno organas. Ji yra ištikimiausias organas, nes dirba dieną ir naktį, kol žmogus gyvena. Kai jos plakimas perdaug sulėtėja, žmogus

NAUJAS PREZIDENTAS, BET SENAS KANCLERIS

LIETUVIŲ JAUNIMAS VOKIETIJOJ

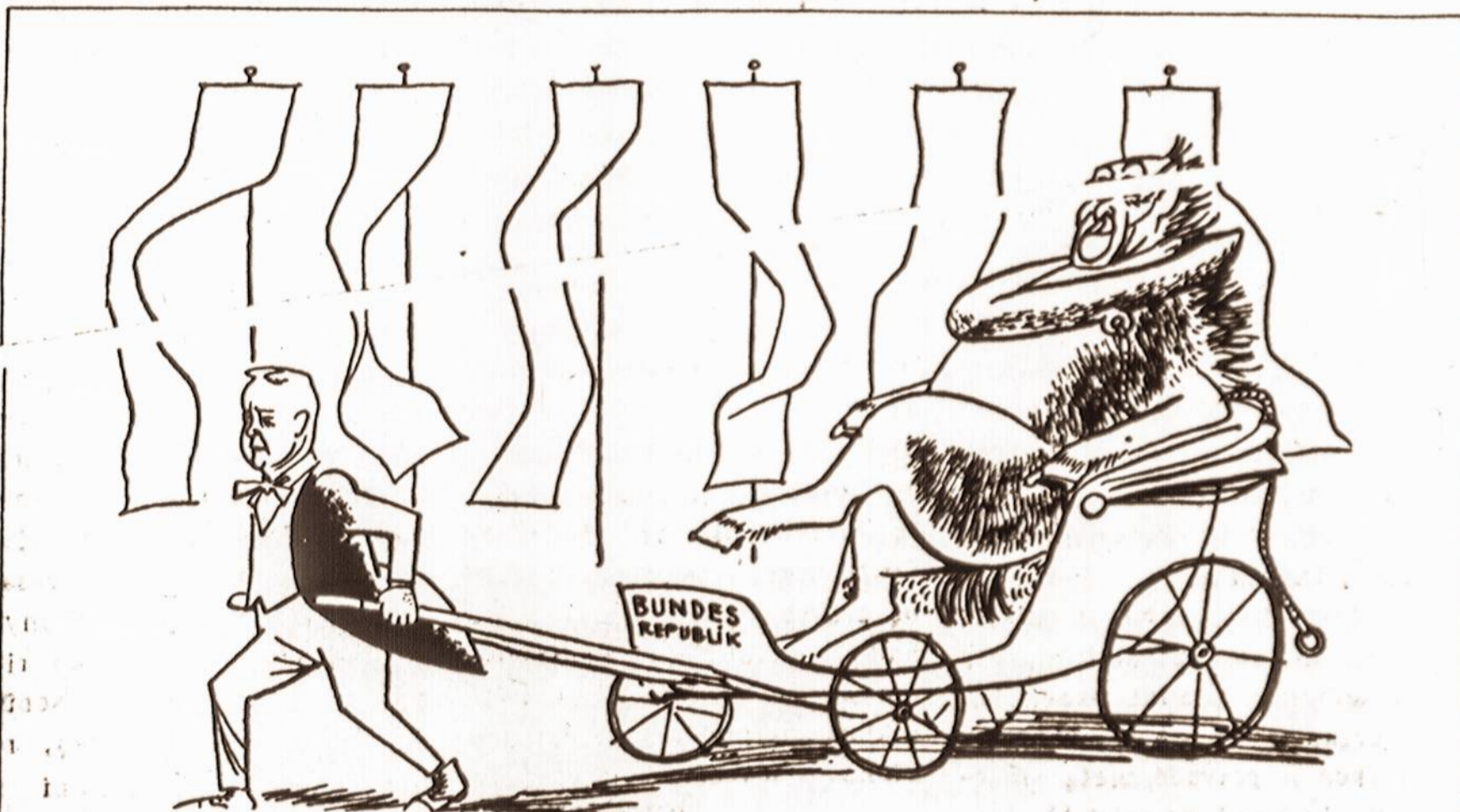
Birželio 19-27 d.d. Vasario 16 gimnazijoje, Huettenfelde, Vokietijoje, krašto valdyba su-ruošė jaunimo stovyklą. Kas vakarą buvo skaitomos paskaitos, kuriose turėjo dalyvauti 6-9 klasės mokiniai. Stovyklą pradėjome mums dar nežinomais tautiniais šokiais, p. Grinienės išmokytais. Weinheimo vicedi-

rektorius mums papasakojo apie Rheino slėnį, o Weinheimo burmistras apie Europa sąjūdį. Tas paskaitas tikrai mums buvo naudingas. Mes nemažai iš jų pasimokime.

Birželio 26 dieną buvo su-ruošta iškyla į Niederbreisig, netoli Bonnos, prie Rheino. Iškyloje galėjo dalyvauti tie, kurie kas vakarą lankė paskaitas. Ankstų sekmadienio rytą, dainuodami lietuviškas dainas, išvažiavome iš gimnazijos. Niederbreisige buvo internacio-nalinė tautinių drabužių. Joje mūsų tautinių šokių grupė reprezentavo lietuvių tautą. Po pietų Niederbreisigo gatvėse prasidėjo visų tautų eisena. Buvo jų ten visokių. Niekas nežinėjo, kokios kas rasės, niekas neklausė, ar tu kinas, ar arabas. Visi vienas kitam rodė draugišką veidą. Taip turėtų visuomet būti, nes mes visi esame to paties Dievo sutverti.

Vėliau lietuvių tautinių šokių grupė pasirodė trijose vietose su tautiniais šokiais, kurie visiems žiūrovams labai patiko.

Minioje sutikome Lietuvoje užaugusio vokiečių jaunimo, neseniai grįžusio iš Lietuvos. Jis buvo apsirengęs vokiečių tautiniais drabužiais, šiaip taip kalbėjo lietuviškai ir netė Lietuvos vėliavą. Mums buvo džiugu svetimame mieste sutikti žmones, kalbančius mūsų kalba. Bej. kartu buvo ir liūdna klausytis, kaip ta kalba yra iškraipyta. Išgirdę mums nepažįstamą berniuką kalbant lietuviškai, nustebę paklausėme, iš kur jis esąs. Jis mums taip atsakė: "Prieš dvejus metus grįžau iš Lietuvos, bet jau priklausau prie prūsų." V. AUGAITYTĖ

Naujas prezidentas vietoje žirgo, taip nutarė žirgas - Adenaueris.

TEATRAS IR REVOLIUCIJA

IS MANO
ATSIMINIMŲ

KLEOFAS
JURGELIONIS

Tęsinys

Mano dalyvavimas Lietuvių Teatre Peterburge meteoriskai prasidėjo 1903 metais su "sykštaus raitelio" antrojo akto vaidinimu ir pasibaigė be žymės 1907 metais po mano pabėgimo iš Vilkauskio kalėjimo, o paskui ir iš Rusijos. Po "sykštaus raitelio" man reikėjo atitinkamo dydžio vaidmens, kuriame mano gabumai galėtų vėl pasirodyti. Bet jokio mažo veikalo su tokiu vaidmeniu lietuvių kalboje nebuvo. Buvo tik didelis Slovackio veikalas "Mindaugis," Kudirkos verstas. Šiame veikale man tiko tik Mindaugio vaidmuo. Kazimiero Būgos patarimu po dvejetainio svarstymų vaidintojų būrelis nutarė rengtis statyti "Mindaugį." Rengimasis prasidėjo 1904 metais gegužės 2 d., kada aš perskaičiau "pjesę" ir išdalinau vaidmenis konkursiniam aktorių baudymui. Režisierium tik aš tegalėjau būti, bet visiems būrelio seniems nariams atrodžiau per jaunas tokią atsakingą "funkciją" užimti, todėl, man neprotestuojant, prie manęs buvo išrinkti dar trys, režisieriai nepasakant, kad aš tvarkysiu visą veikalo pastatymą. Kadangi tie trys režisieriai negalėjo duoti jokių patarimų, priešingų mano patarimams ar pamokymams, aš rūpinu "Mindaugio" pastatymu visuomenoje ir visose detalėse ir buvau dėkingas, jeigu kuris iš trijų režisierių atliko už mane kokį nors žygį. Tokiu būdu aš dar pirmą Stanislavskio "reformos" jos geruma įrodžiau "Mindaugio" pastatymu Peterburgo lietuvių teatre. B tikrųjų aš nužengiau dar toliau už Stanislavskį, nes drįsau kaip su trumpinti perilgius Slovackio dialogus ir monologus.

Paskutiniiais keliais šimtmečiais Europoje daugumas poetų ir dramaturgų nemokėjo scenos veikalo rašyti taip, kad jie išsireikštų pasikalbėjimais, o ne ilgais pamokslais. Tokių skaičių patenką ir Johann Goethe, ir Fr. Schiller, ir Shakespeare, ir Moliere, ir Slovackis.

Po ilgų pasirodymų ir daugelio repetacijų. "Mindaugis" pagaliau buvo suvaidintas 1905 metais vasario 25 d. Vaidintojai: Mindaugis — K. Jurgelionis; Ragnytė — K. Buterlevičiūtė; Heidenrich — P. Grigaitis; Daumantas — Galvanaukas; Aldona — Elena Jankauskienė; Trainaitis — Jonas Vaičiulis; Hermann — S. Dobilas; Vaišvilkis — A. Jasudis; Liutavaris — Raulas.

Balys Sruoga savo knygoj "Lietuvių Teatras Peterburge" apie šį "Mindaugio" pastatymą sako:

"Šis pastatymas, kainavęs daug lėšų (net specialiai buvo siūti kostiumai), buvo labai reikšmingas Peterburgo Lietuvių gyvenime. Jo istorija parodo, kaip sąžiningai ir rimtai dirbs tuomet Peterburgo lietuviai. Jiems tuomet "lietuviškas vakaras" nebebuvo pramoga, nebebuvo vien tik pajamų šaltinių — statant "Mindaugį" net nuostolių nesibijota — jiems jau rūpėjo teatro menas pilna to žodžio prasme."

Nuo to laiko, kada buvo nutarta rengtis pastatyti "Mindaugį," iki jo pastatymo praėjo daugiau kaip metai. Taigi per šiuos metus mūsų būrelis turėjo prirengti ir pastatyti dar du veikalus. Keliomis dienomis prieš "Mindaugio" pastatymą Labdariai statė mano išverstą lietuvių kalbon operetą "Adomas ir Jieva," o Mažturčiai statė "Dėdė atvažiavo" ir "Nepadėjus nė ko kasti." Būreliui teko vaidinti Vidgirskio vaidmenį "Mūsų bajoruose." Bet didžiausias mano gabumų išbandymas buvo vaidinant komiškiausią mano gyvenime Plumpio rolę — senio, kurs nuolat skundžias "kinkų drėbėjimu ir gumbo judėjimu," kai tuo tarpu galingas kupetys jį kaltina už meilnimąsi prie jo žmonos ir užtai ketina nušauti. Šį komišką vaidmenį turėjau prisilimti ir jame lavintis tuo pačiu laiku, kai rengiausi prie didžiausio tragiško Mindaugio vaidmens. Mano didelis pasisekimas Plumpio vaidmeny priklausė nuo puikaus veiksmų ir balsų suderinimo tarp manęs ir Kupečio, kurį vaidino geriausias Labdarų aktorius Gustas Feterauskas. Su kiekvienu mūsų prieštaringu pasijudimu (Nukelta į 9 psl.)

FILMŲ AKTORE RŪTA LEE-KILMONTYTĖ, dažna viešnia lietuvių namuose — per televizijos ekraną. Praėjusiais metais Rūta Lee beveik kas savaitę vaidino "Line-up" programose, dažnai buvo matoma Bat Masterson Western veikaluose, populiariuose "December Bride" vaidinimuose ir kt. Kailurie veikalai vasaros savaitėmis pakartojami. Šį penktadienį Rūta Lee bus matoma "Markham" misterijoje. Šios programos pranešėjas — aktorius Ray Milland, Rūta Lee, kaip žinia, su tėvais gyvena Hollywoode.

Istorinė apysaka

P. Tarasenka

PER MIŠKUS IR PELKES

Tačiau Kėstučiui nepavyko sulaikyti Alpo rankos, ji nukrito ant negyvėlio peties. Nuo to smūgio žmogus subyrėjo, o jo kaukolė, kiek stalu pariedėjusi, sustojo. Alpas labai nusigando. Dabar tai ir jis pamatė, kad čia jau seniai miręs žmogus, kurio griaučiai dar palaikė supuvusius rūbus. Gulnioje ant stalo kaukolėje aiškiai buvo matyti gilūs akių ir nosies įdubimai, o pakreipta į šoną apatinė žiauna tarsi juokėsi iš bėglių.

Kėstutis su Alpu skubiai spruko iš trobelės. Alpas dar norėjo po kitas trobeles pasižvalgyti, ar neras ko valgomo, bet Kėstutis jį sulaikė:

— Nebandyk tame žmonių užmirštame girios kaimelyje ką nors gyvą surasti. Jei nebuvo kam mirusio palaidoti, tai, matyt, kad visi žmonės išmirę. Tai dar prieš kelis metus siautusio didelio maro išnaikintas kaimas. Daug tokių išmirusių kaimų po to baisiojo maro visur likę. Tokius kaimus Lietuvoje aptikę sudegindavo, kad juose žmonės neužsikrėstų.

— Tai gal ir mes jį padegsime? — nieko blogo ne-

manydamas pasiūlė Alpas.

— Ar tik nenori kryžuočiams, jį padegęs, mūsų kelią parodyti? — rimtai paklausė Kėstutis.

Suprato Alpas savo klaidą ir nutilo.

Kitą dieną Kėstučiui pavyko sviedus ietį užmušti stirną. Atsigavo bėgliai, prisivalgę keptos stirnienos.

Dar kelias dienas traukė jie į pietus, kasdien kokių nors nuotykių patirdami. Negi visus apsigalvoti? Nors ir daug jų pergyveno bėgliai, bet keliauti sekėsi laimingai. Niekur neteko jiems nei kryžuočių žvalgy, nei sargybų pastebėti, o vėlyvą rudenį plačiose giriose nė vieno gyvo žmogaus nesutiksi.

Jau maždaug trys savaitės, kaip bėgliai kelionėje. Kėstutis iš visko sprendė, kad jie yra išėję iš Prūsų žemės ir pasiekę Mazoviją, bet kur iš tikrųjų dabar jie randasi, nežinojo, tai vis toliau į pietus ėjo, norėdamas kuo toliau nuo kryžuočių pasitraukti.

Kartą, jau vėlai vakare, išalkę, svirduliuodami iš nuovargio, bėgliai vos vilkosi per retai kadugiais apau-

O. BAGDONAITES - GREIMIENĖS

LAIŠKAS IŠ TURKIJOS

Tęsinys

Naujamiestis — modernus. Arba bent tokiu norėjęs būti. Ar tai statybinės medžiagos blogumas, ar statybinių priemonių primityvumas kalti, kad akiai visai nemėla į šitoki modernizmą žiūrėti. O dar kai pro jį slenka minia rimtais, nieko nesakančiais, veidais, pagailsta staiga to arabiško pasaulio, kuriame du trys piliečiai sukeldavo toki triukšmą, tarytum jų koks žimtas būtų. Čionai gi tylą, rimtis, lyg laidotuvsė, lyg baigiamųjų egzaminų rezultatų belaukiančių studentų tarpe. Kaip ir mums, kadaise, tuoj po karo, kai kišenės ir skilviai tuštutėliai buvo.

Seka geros trys savaitės viešbutinio, lagamininio, monotoniško gyvenimo. Bandome pažvaizinti jį pietaudami ir vakarienaudami vis kitame restorane. Bet greitai paaiškėja, kad įvaizumo nedaug: visur tie patys barščiai, Kievo ar Pozarskio kotletai. Darom pirmus žingsnius naujoje prancūzų kolonijoje, lankome viešas paskaitas Prancūzų Kultūros Centre, matome senas, jau prieš kelis dešimtmečius Aleksandrijoje rodytas, filmas. Pirmi kontaktai su turkais, su turkikomis kolegoms ir jų žmonomis. Pirmas gėdos jausmas palyginus jų butus su mūsų, jų algas su mūsų. Užregistruoju pamašumus tarp egiptiečių ir turkų vaikštinėjimo — likučius buvusios otomaniškos istorinės didybės. O drauge ir turkų naudai ženkanti, lyg ir įgimtą jų išdidumą, kurio tik kopiją, su perdėtomis, taigi autentiškumo stokojančiomis formomis, matėme jau pas egiptiečius. Arabas per daug lankstosi, per daug nori būti mandagus ir mielas. Tuo

tarpu turkas — natūraliai atidus kitam, ir tik tiek, kiek tai atitinka jo charakterį. Tiesa, šitas bruožas mums, užsieniečiams, gal kiek apsunkina surasti juose asmenybę, tipingumą, bet kiekvienu atveju pajaučiame jiems pagarbą už toki sugebėjimą būti tuo, kuo esi.

Pradedame mokytis ir tos naujos kalbos, kurios žodžių tarimas ir rašymas fonetiškai, kaip ir mūsų. Sakoma, kad tai kalba be išimčių, kurioje viskas iš anksto numatyta, kurioje negali būti jokių klaidų, jokių netikėtumų. Tačiau mano entuziazmas baigiasi labai greitai, kai sužinau kad turkų kalbos žodis, linksnuojamas ar asmenuojamas, vis ilgėja, ilgėja, ir augčiausio virtuozizmo laipsnio pasiekia tada, kai iš viensklemenio, laikui bėgant apsikraunančio priešdėliais ir priešagomis, pavirsta jis į septyniolikos skiemenių virtinę. Nutariu, kad smalsumas kalbinei egzotikai baigėsi man su arabų kalba.

Pirmas akis krentas turkų bruožas — jų rimbumas. Atrodo, lyg kiekvienas iš jų tik ir tegalvotų apie tai, kad "oho, vyruti, gyvenimas tai rimtas dalykas." Prisimena man tuoj kaipurie lietuviški galvočiai, priklausą antrai ar trečiai lietuviškos inteligentijos kartai ir per daug išsąmoninę į savo kultūrininko paskirtį; savo misiją, todėl pasipuošę rūpintojėlių veidais, ant kurių lyg ir įrašyta "mes čia, šioje ašarų pakalnėje, tik pakeičėme..." Bet tuoj pat galvoju ir apie tokius, kurie, kaip ir lotyniškųjų tautų atstovai, gyvenę pasistrykčiodami, didelėmis riekutėmis sendami džiaugsmą. Ir kuriuose, anaipat, nestokojo nei vidujinės pusiausvyros, nei

žmogiško subrendimo. Yra juk tačiau žmonių, kurie nedrįsta juoktis, nes bijo būti įtartais nerimtumu.

Turkai dideli patriotai. Ir dažnai tenka girdėti "mes, turkai, tai taip...", "pas mus, Turkijoje, tai taip...", "turkai, tai tokie..." Skubu tad įsijokoti, kas gi iš tikrųjų specifiskai turkiška. Tėvynės meilė, aišku, egzistuoja kiekvienoje tautoje, kiekviename krašte, tačiau dvidešimties amžių civilizacija turbūt iškiepijo mums tam tikrą gėdingumo jausmą: nekalbėti apie tai, kas savaime suprantama. Nebeprišimenu, iš kur kilęs urapatriotizmas. Toks jis yra pas turkus. O to patriotizmo reikšmėsi būdai labai įvairūs. Bandau, pavyzdžiui, eksploruoti senamiesčio kvartalą. Įeinu į vieną krautuvėlę ir klausiu: "Kalbate prancūziškai?" Parduvejas abejingai pakelia galvą — "ne." Ir čia turiu pastebėti, kad turkas, sakydamas "ne" užverčia smakrą dangaus link ir paskui nuleidžia jį iki krūtinės; gi sakydamas "taip," sukinėja galvą iš kairės dešinėn, iš dešinės kairėn. Visai priešingai, negu visame pasaulyje. Tęsiu: "Kalbate angliškai?" Atsakyman tas pats. "Vokiškai?" "Ne", sako jis man ir išdidžiai pridėda: "Turkiškai, ponis." Supykstu ant savęs, kad neįstėčiau tos kalbos mokytis vien tik tam, kad dabar galėčiau atsikirsti: "Tai aš ir patį žinau."

Turkų dailininkai tobulai imituoja prancūzų tapytojus, turkų moterys pamėgdžioja Paryžiaus madas, nesiskaitydamos su tuo paprastu faktu, kad turkiškosios medžiagos toli gražu neprilygsta Boussaco audinių kokybei. Turkų poetai seka Bretoną ir Eluardą, turkų teatras — prancūziškąjį Ionesco. Bet ar daug galvoja jie apie tai, kad net tobuliausia kopija tai dar ne "tautos genijus?" Turkų sociologai, filosofai gali be gėdos susilyginti su žimtais betkurio kito vakarietiško krašto tos rūšies žinovų. Bet tik taip, kaip pirmieji mokiniai, visada gerai išmokę užduotas pamokas. O ausį ypatingai režia be jokio santūrumo linksnuojami žodžiai Moksas, Kultūra, Menas, Protas, Tėvynė. Ir lietuviuose nereta buvo sutikti tokių, kurie tas pačias sąvokas, prie jų pridėdami dar ir Pasiaukojimą, Pareigą, Moralę, Meilę, taip dažnai kartodavo, jog norom nenorom pirdavosi mintis, kad visų tų žodžių prasmė jiems dar gerokai nauja ir neįprastinė. Kad visos tos sąvokos dirbtinai juose įgyvendintos, įgyvendintos, bet ne išgyventos. Gi jei kartą jau jos integruotos į visumą, į akciją, nuo kurios XX-jo amžiaus

(Nukelta į 8 psl.)

"Senoviška" turkė, apsirengusi tautiniais drabužiais, patarnauja "moderniškai" turkei, atnešdama jai puoduką kavos.

JULIA RODRIGUEZ TOMEAU

Daina žemei

Žeme, Aleliuja!
Tavyje, su tavim noriu apsvaigti,
kaip meilužis savo mylimojoje,
kaip girtuoklis savo vyne.

Nepavargstančioji kūrėja, Žeme,
noriu jausti drėgnas sultis
tavo vaisingo, daugiopio gyvenimo,
noriu būti su tavim vienui vienas ritmas,
vienui viena daina, noriu būti tavimi
be pradžios ir be galo!...

Išvertė P. GAUČYS

gusi tarpumiško smėlyną ir jau visai artėjo prie kito jo krašto, kur tamsoje vėl giria juodavo, tik siauras, plikas smėlio ruožas juos teskyrė. Sunkiai žingsniavo jie smėliu ir staigiai vienas paskui kitą suklimpo iki kelių. Jų pėdos pasiekė šaltą vandenį.

— Klampynė! — garsiai sušuko Kęstutis. — Atgal! Bet buvo jau vėlu. Veltui stengėsi juodu ištraukti iš smėlio kojas, jis spaudė jas lyg replėmis ir traukė gilyn. Į baisesius girių spąstus šį kartą pateko bėgliai. Tai buvo kiek žolėmis apaugusi bedugnė, iš viršaus nestorai užpustyta smėlio, tikra senovės girių pabaisa; į ją patekęs žmogus ar koks nors žvėris dažniausiai žūdavo, išsigelbėti iš tų spąstų be kitų pagalbos niekas negalėdavo. Kęstutis tuojau suprato pavojų ir visomis jėgomis stengėsi pasitraukti atgal. Bet veltui dėjo pastangas. Smėlio suspaustos kojos nė iš vietos nejudėjo, priešingai, jos vis giliau klampynėje skendo.

Suprato Kęstutis, kad čia jiems ne tik kelionės, bet ir gyvenimo galas atėjo. „Ką darysi, kas likimo lemta, tegul įvyksta!“ — ramiai galvojo Kęstutis, bet ir šią baisią valandą jis nenustojo vilties, tikėjosi, kaip nors išsigelbėti, ramino Alpa, prašė jį nejudėti.

Bet ir nejudant klampynės bedugnė kaskart gilyn traukė nelaiminguosius. Netrukus jie buvo įklimpę iki juosmens. „Nebetoli ir gyvenimo galas!“ — nusprendė Kęstutis. Kunigaikščio galvoje prabėgo visas jo gyvenimas; ilgametės žiaurios kovos su skriaudė-

jais kryžiuočiais, sunki nelaisvė, laimingas išsivadavimas, mylima šeima — Birutė ir vaikai. Su viskuo mintyse jis atsisveikino, visiems palinkėjo laimės ir pagaliau kreipėsi į Alpa:

— Brangus mano sūnau! Matyt, taip likimo buvo lemta čia girioje, toli nuo žmonių, vieniems žūti klampynėje. Geriau būtų kovoje žūti, už savo mylimo krašto laisvę galvą paguldyti, karžygio garbę pelnyti, bet su likimu nekovosil! Atleisk man, sūnau, kad aš Marienburgo pilyje baisesiems budelio kankinimams tavo jaunystę dėl savo laisvės aukojau, o dabar čia, klampynėje, drauge su manim turėsi užbaigti savo jauną gyvenimą. Atleisk man, sūnau!

— Brangus tėveli kunigaikštii! — giliai sujaudintas šių Kęstučio žodžių, atsakė Alpas. — Esu laimingas, kad drauge su tavimi mirsiu, o už tavo tėvišką globą visa širdimi dėkoju.

Staiga Kęstutis lyg dūmus pajuto. Visa krūtine, kurią jau siekė smėlys, jis patraukė orą. „Tikrai dūmai, žmonės nebetoli!“ — dūngiečio Kęstučiui, ir jis pradėjo garsiai šaukti:

— Ei žmonės! Gelbė...ė...kiti!.. Skęsta-am!

Sekdamas Kęstučiui, ir Alpas pradėjo šaukti.

Bet veitui buvo skęstamųjų šauksmai. Tamsioje girioje niekas neatsiliepė, o ašaras buvo toks kurtus ir trumpas.

Prezidentui Eisenhoweriui, atsilankiusiam į Sovietų parodą New Yorke, Kozlovas pasiūlė išsirinkti paveikslą, kuris, jo nuomone, yra geriausias. Prezidentas išvardijo tris paveikslus tarp jų ir šį, kurio autorius, atrodo, yra lietuvis — V. Romas. Du paveikslai iš Prezidento parinktųjų buvo pasiūsti į Washingtoną, o šis, pavadintas "Ant sielių," tebėra parodoje.

Kultūrinių santykių su okupuotąja Lietuva reikalu

Lietuvių tauta ir Lietuvos žemė istorijos eigoje ne kartą buvo rusų, vokiečių, lenkų ir net švedų okupuota ir valdoma. Dabartinė okupacija yra ne tik rusiška imperialistinė, bet ir visiškai svetima lietuvių tautai savo komunistine filosofija ir santvarka. Kaip praėityje lietuvių tauta iškentėjo visas okupacijas, taip ji iškentės ir šią pastarąją. Tiek praėityje, tiek ir dabar tikrąją lietuvių išlaikys tautos vieningumas. Šiandien veikia pusė lietuvių tautos išblaškyta po visą pasaulį už jos etnografinių ribų. Laisvajame pasaulyje gyvenančioji tautos dalis išsimokslinimu ir ekonominiu pajėgumu keliolika kartų praneša tėvynėje likusius tautiečius, kurie per pastarąjį šimtmetį laukia ir gauna kultūrinę ir ekonominę pagalbą iš svetur gyvenančiųjų. Ir šiandien tėvynėje likusių sūnų ir dukrų ir priaugančios kartos akys nukreiptos į laisvajame pasaulyje gyvenančiuosius brolius ir seses, kuriems rūpėjo, rūpi ir rūpės lietuvių tautos likimas.

Nuo pat įstieigimo dienos 1923 metais New Yorke Lietuvių Prekybos Rūmų tarpe svarbiausiu tikslu buvo ekonominių bei kultūrinių santykių tarp Amerikos ir Lietuvos ugdymas ir skatinimas, kaip lygiai ryšių palaikymas tarp tėvynėje ir J. A. Valstybėse gyvenančių lietuvių. Kadangi Lietuvos okupacijos bet pasekmėje kokie ekonominiai bei kultūriniai santykiai tarp tėvynėje likusių ir užsienyje gyvenančių lietuvių yra okupantų nutraukti ir kadangi pastaruoju metu laisvojo pasaulio lietuvių spaudoje yra svarstomas ir nagrinėjamas kultūrinių santykių tarp tėvynėje ir laisvajame pasaulyje gyvenančių lietuvių reikalingumas, tai New Yorke Lietuvių Prekybos Rūmų valdyba svarstė tą klausimą savo birželio 8 dienos posėdyje ir nutarė, kad, jos giliu įsitikinimu, kiekvienas, kuris tik sūlio ir propa-guoja tariamąjį kultūrinį bendradarbiavimą, nepašalinus rusiškųjų okupantų iš Lietuvos, sąmoningai ar nesąmoningai patarnauja Lietuvos okupantams,

patapdamas jų propagandos įrankiu.

New Yorke Lietuvių Prekybos Rūmų valdyba:

Juozas Ginkus — pirm.,
Dr. Kęstutis J. Valiūnas — vicepirm.,

Jonas Valaitis — vicepirm.,
Dr. Vaclovas Paprockas — vicepirm.,

Pranė Lapienė — sekr.,
Adv. Stephen Bredes, Jr. — sekr.,

Stasys Gudas — prot. sekr.,
Mildred Mitchell — 2d.,
An. Šimutis — visuom. r. vad.

• Chrusčiovui su komunistiniais vokiečiais lankantis Rygoje, daugiau kaip 60 tūkstančių Rygos gyventojų karštai sveikinę savo brangius svečius. Tikėti tokia nesąmone gali tik tie, kurie tiki tų svečių brangumu. Laisvajame pasaulyje tokių tikėtojų yra gerokas kiekis, bet pačioje Rygoje — tik vienas kitas, beveik nullis.

MARIJA ZMUIDZINAVIČIENĖ

Š. m. gegužės 12 d. Lietuvoj, Kaune, staiga mirė Marija Zmuidzinaičienė. Ji buvo prieš kelias dienas grįžusi su savo vyru, žinomu dailininku, iš Kaukazo, kur praleido atostogas, o jos vyras piešė paveikslus. Velionė jautėsi gerai nors jau buvo peržengus aštuntą dešimtį. Prieš mirtį nesirgo. Staigi mirtis, matyti, įvyko nuo širdies smūgio. Paliko nusiminusius vyrą, dukrą, tris anūkus ir kitus artimuosius.

Marija Zmuidzinaičienė ėjo mokslus Varšuvoj ir Paryžiuj, Prancūzijoje, kur baigė dantų gydytojos mokslą Sorbonos universitete. Bestudijuodama Paryžiuj, ji pažino Antaną Zmuidzinaičių, kurs ten pat mokėsi tapybos, pamilo ją ir, baigus mokslą, sukūrė su juo šeimą. Pradžioj Zmuidzinaičiai apsigyveno Vilniuj, kur velionė vertėsi dantų gydytojos praktika. Po pirmojo pasaulinio karo Zmuidzinaičiai persikėlė į Kauną, kur velionė gyveno su vyru ir šeima nepriklausomybės laikais ir vėliau iki mirties.

Kaip dantų gydytoja M. Zmuidzinaičienė pasižymėjo nepaprastu kruopštumu ir rūpestingumu. Ji atlikdavo savo darbą taip tobulai, kad ėgijo savo pacientų ypatingą pasitikėjimą. Buvo tyli ir kukli, bet visada besišypsanti ir nuširdi. Ji buvo neatskirama savo vyro Antano žmona ir draugė, jo paveikslų mėgėja ir meno gerbėja. Savo dukrai ji buvo mylinti ir suprantanti motina. Bu-

vo gerbiama ir mylima ne tik savo artimųjų, bet ir visų, kas turėjo progos arčiau ją pažinti. Artimųjų palydėta a. a. Marija Zmuidzinaičienė atsigulė į amžino poilsio vietą Petrašiūnų kapinėse, lieknų puželių prie-globsty.

Tebūna jai lengva Lietuvos žemė!

P. E.

Laiškas iš Turkijos

(Atkelta iš 7 psl.)

Zmogus nebegali pasprukti (be-pigu buvo romantikams!), — tada, bent mano nuomone, nebėra reikalo tas vertybes skelbti rėkaujant. Turakai gi "šūkautja ant stogų" — kaip sako prancūzai. Skelbia pasauliui jau senai žinomas tiesas, kurioms pastoviai užseginėjamos didžiojo humanizmo etiketės. O kai vienas ima garsiau už kitus šūkauti, visados atsiras klausytojų būrys. Vienas sakys sau — "jie mane šėka, taigi esu šio to vertas...", kiti — "štai, ir aš taip manau, taigi — esu protingas".

(Bus daugiau)

• Dirbtinai apvaisinamos karvės pavergtoje Lietuvoje dažniausiai lieka bergždžios. Dėl to baudžiami pareigūnai už plano neįsipildymą.

kur atostogauti?

NAUJAI ATREMONTUOTA LIETUVIŲ VASARVIETĖ

Lake Hotel

7th ir Park Ave. kampas, ASBURY PARK, NEW JERSEY

Vasarvietė gražiausioje pajūry vietoj, vienas ir pusę bloko nuo jūros ir Monte Carlo Pool.

Svečių patogumui veikia lietuviškas restoranas. Mūsų baras ANCHOR ROOM žinomas savo puikia atmosfera. Šokiams groja džiaz okestras.

Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:

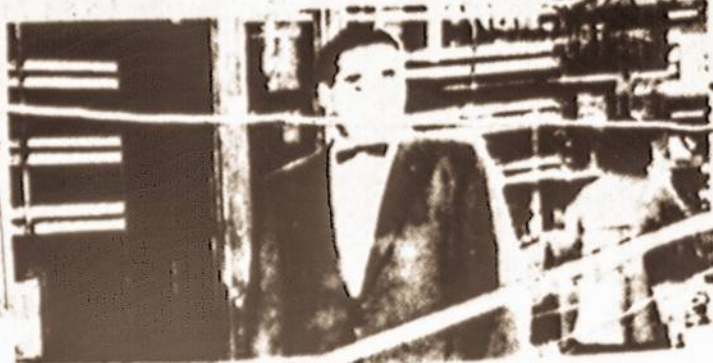
LAKE HOTEL, 7th ir Park Ave., ASBURY PARK, N. J.
Telefonas: PR 4-7788, PR 6-9671, PR 6-9619

White Horse Tavern

PRANAS BRUČAS, Savininkas

BARAS, RESTORANAS IR SALE
DUODAMI POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

86-16 JAMAICA AVENUE
Woodhaven 21, N. Y.
Tel. Virginia 6-9519

Dorion & MFG'S OUTLET STORES, INC.

Mūsų krautuvėje gausite viską kas tik reikalinga artimiesiems Tėvynėje pradžiuginti:

vilnonės, šilkinės ir kitokios medžiagos žemesnėmis kainomis, negu kitur. Be to, medžiagos namų papuošimui: fiberglass ir kt.
148-09 JAMAICA AVENUE JAMAICA 35, N. Y.
(išlipti Sutphin Blvd. stotyje) Tel. AXtel 7-6082
Vienybės skaitytojai perkantieji medžiagas siuntiniams į Lietuvą gauna 10% nuolaidą.

Pasinaudokite plačiai žinomos ir gerai užsirekomendavusios firmos patarnavimu siunčiančios siuntinius į SSSR ir Lietuvą

PACKAGE EXPRESS & Travel Agency, Inc.

Licensed by USSR

BROOKLYN, N. Y. - 1530 BEDFORD AVENUE
Tel. IN 7-6465 ir IN 7-7272

NEWARK, N. J. - 312-314 MARKET STREET
Tel. MI 2-1681 ir BOWling Green 9-6992

Per mūsų firmą siunčiami siuntiniai paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. * Visi muitai apmokami vietoje, mūsų įstaigose. * Prie firmos įstaigų yra krautuvės. * Siuntinių pristatymas garantuojamas 100%. Įstaigos ir skyriai atidaryti kasdien nuo 9-6, šventad. ir sekm. nuo 9-4.

MŪSŲ SKYRIAI

78 SECOND AVENUE NEW YORK 3, N. Y. ORegon 4-1540	11601 JOS. CAMPBELL AVE. DETROIT 12, MICH. TOWnsend 8-0298	651 ALBANY AVENUE HARTFORD 6, CONN. CHapel 7-5164
820 NORTH 7th STREET PHILADELPHIA 23, PA. WAlnut 3-1747	107 SO. VERMONT AVE LOS ANGELES 4, CALIF DUnkirk 5-6550	241 N. ASHLAND AVE. CHICAGO 22, ILL. HUNdred 4-2818

Norėdami gauti daugiau informacijų reikalaukite mūsų firmos katalogą.

Lietuviai krepšininkai jau Pietų Amerikoje

Kaip šie žodžiai pasieks mūsų skaitytojus, Š. Amerikos lietuvių krepšinio rinktinė bus pradėjusi savo istorinę kelionę į P. Amerikos 5 valstybes. Trečiadienio rytą (liepos 8 d.) mūsų krepšininkai iš Chicagos Midway areodromo pajudėjo į Miami, Fla., ir iš ten išskrido pirmajam sustojimui Kolumbijon.

Šioje vietoje norisi supažindinti su tuo dešimtuku, kuris mus reprezentuos P. Amerikoje. Čikagiečiai rinktinės žaidėjų tarpe yra gausiausiai atstovaujami ir čia turi 6 žmones — R. Valaitį, A. Varną, A. Šimkų (visi iš LSK Neries), K. Germaną, W. Kamarauską, R. Dirvonį (visi iš ASK Lituanicos). Kiti 4 krepšininkai yra iš keturių skirtingų vietovių — J. Skaisgeris (Detroito), D. Graubaskas (Worcesterio, Mass.), A. Šveinys (Waterburio, Conn.) ir A. Radvila (Miami, Fla.).

Kaikam gal kyla neaiškumų — kodėl buvo parinkti šie žmonės, o ne kiti. Paaikškinimui reikia pasakyti, jog juos rinko speciali komisija iš biūro kandidatų, kurie, gaila, nevisi galėjo kontrolinėse rungtynėse dalyvauti. Ir jeigu į rinktinę pateko vienas kitas silpnėsis žaidėjas, tai atsitiko todėl, jog 3 kandidatai negalėjo leistis tokion tolimon kelionėn.

Birželio mėn. 27-28 d.d. įvykusiose kontrolinėse rungtynėse (Chicagoje) išrinktieji kandidatai iki pat išvykimo dienos čia turėjo intensyvas treniruotes (po 5 valandas kasdien), vadovaujant Vyt. Grybauskui. Stebėjus eilę tokių treniruočių, buvo galima manyti krepšininkų pasiryžimą ir jų susiklausymą pasirošimo metu. Ypatingai karštos dienos išlietas prakaitas, reikia tikėtis, nenueis veltui ir treniruotėse įgytas patyrimas, be

abejo, labai pravers ateities susitikimuose P. Amerikoje.

Pats svarbiausias rinktinės jėgų bandymas buvo pirmadienio vakare Foster parko salėje, kada ji kovojo prieš pietinės Chicagos amerikiečių geriausius žaidėjus. Šios rungtynės buvo laimėtos mūsų 111:103 pasekme. Jose jau jausta aiški pažanga, lyginant su pirmaisiais, kontroliniais krepšininkų pasirodymais.

Lietuvių eilėse geriausiu žaulyu buvo A. Varnas, kuris pelnė 35 taškus. Antruojū ėjo darbūsis R. Valaitis, surinkęs 22 taškus ir padaręs visą eilę gražių padavimų. Pas amerikiečius daugiausia (23) krepšių sukravė O'Brien.

Komandose žaidė ir taškus pasiekė — lietuvių rinktinė: Skaisgeris 8, Varnas 35, Kamarauskas 8, Radvila 15, Šimkus 14, Švelnys 2, Dirvonis 1, Valaitis 22, Germanas 6; amerikiečių rinktinė: Gaspiel 3, Hanson 9, O'Brien 23, Smitkowski 19, Zemans 12, Gulan 17, Kelly 5, Heys 15.

Užklausus apie rinktinės lygį, treneris pareiškė, jog ji yra pajėgesnė negu geriausios lietuvių krepšinio komandos (Šarūnas, Kovas) Vokietijoje. "Kadangi amerikiečių klasė yra labai augsta, tai su ja mes nesulyginsime, o Pietų Amerikos krepšininkų stiprumą mes pajusime tik po rungtynių

EDV. SULAITIS

CHICAGOS LFK Lituanicos futbolininkai laimėję I vietą IX-ju Šiaurės Amerikos liet. sporto žaidynių vyrų grupės varžybose. Jie įveikė Toronto Vytį 3:2 ir Chicagos Bridgeportą 4:1.

Teatras ir revoliucija

(Atkelta iš 6 psl.)

nimų — puolančio Kupečio ir drebančio Plumpio — publika leipo juokais. Jeigu mes nebūtime atitikę būdų kaip sustabdyti publikos juoką, daugybę žmonių būtų reikėję vežti į ligoninę juoko konvulsijoms sustabdyti. Bet ir su mūsų žinojimu, kaip perdidelį publikos juoką sustabdyti, ilgas juokimasis padarė antrąjį aktą tris sykius ilgesniu.

Šis farsas, "Audra Giedroje," buvo pakartotas 1905 metais Savitarpiečių pastatyme (1904 metais jį statė Labdariai). Tikėtasi, kad du pirmieji aktoriai bus tie patys. Bet G. Feterauskas (gal kaip nuolatinis Labdarių aktorius) atsisakė dalyvauti (skųsdamasis nesveikata). Taigi teko kupečio vaidmenį vaidinti J. Vaičiulini, būrello sekretoriui. Tam vaid-

meniui Vaičiulis visai netiko. Jis labai retai ir betkokiam vaidmeniui tikdavo. Taigi Plumpiui reikėjo be matomos priežasties skųstis "kinkų drebbėjimu ir gumbo judėjimu," kas mažai tejuokino. Gerai dar, kad nors truputį juokino.

Balys Sruoga savo knygoj "Lietuvių Teatras Peterburge," nepasiremdamas net savo amžinu liudytoju Jasudžiu, tiesiog iš piršto išlaužes teikia savo griežtą pareiškimą:

"Reikia dar pastebėti, kad Kupečio rolę ir 1904 m. ir 1905 m. vaidino grafas (t.y. Feterauskas)."

Štai ką reiškia kalbėti apie tai, ko savo akimis nematei. Kupečio vaidmenį 1905 m. vaidino J. Vaičiulis. Taip darosi ir visa Balio Sruogos knyga nepatikėtina.

PETRAS PETRUTIS (viduryje) vienas iš Š. Amerikos rinktinės P. Amerikon išvykos organizatorių su šios kelionės darbų rėmėjais J. Pronskum (kairėje) ir Ed. Sulaičiu.

V. Noreikos nuotrauka.

Lietuvių
kriaučių
metinis

Piknikas -

Šeštadienį
Liepos 25 d.

Šokiai - Žaidimai
Vertingų įžangos
dovanų traukimas

JAMAICA NATIONAL HOME
PIKNIKŲ PARKE
108-11 Sutphin Blvd.
Jamaica, N. Y.

Turtingas įvairiais gėrimais baras
Groja Jurgio Kazakevičiaus šaunus
"Linksmų Kriaučių" orkestras
Įžanga: 90 c:

Rengėjai:
LIETUVIŲ SIUVĖJŲ
54-tas skyrius
A.C.W.A. - AFL - CIO

KVIEČIA VISUS
DALYVAUTI

Dariaus - Girėno minėjimas

Atlanto vandenyno perskridimo 26 metų sukakties minėjimas įvyks liepos 18 d. 5 val. p. p., šeštadienį, LITUANICOS AIKŠTĖJE, Union Ave. ir Stagg Street, Brooklyne, prie lakūnų atminčiai pastatyto paminklo.

Iškilmėse kalbas pasakys JONAS VALAITIS ir kiti visuomenininkai ir draugijų atstovai. Meninę dalį atliks solistė LIONĖ JUODYTĖ - MATHEWS. Bus iškeltos JAV ir Lietuvos vėliavos. Žodį tars Paminklo Komiteto nariai: Jonas Šaltis, adv. S. Bredes, B. Spudienė ir P. J. Montvila. Esant blogam orui iškilmės būtų Lietuvių Piliečių Klube, skersai gatvę nuo aikštės.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Winter Garden Tavern Inc.

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. EVERGREEN 2-6440

Salė vestuvėms ir
kitokioms pramogoms.

POLAIDOTUVINIAI PIETUS
Pirmos rūšies lietuviškas
maistas, prieinamas kainomis.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

Arlington RESTAURANT

LIETUVIŠKAS MAISTAS
COCKTAIL LOUNGE, DINING, DANCING, CATERING
HALL FOR ALL OCCASIONS

385 ARLINGTON AVENUE at HALE AVENUE
Under BMT Jamaica Line - Norwood Avenue Station
Phone: Taylor 7-9842

ONA ir JONAS VALAIČIAI

Visame New Yorke nerassite gražesnių
ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ka nerengtumėte - koncertą, vestuves, prakalbas ar šokius -
SALESE GALI TILPTI NUO 25 IKI 2000 DALYVIU.

L. MOLIN - REIKALŲ VEDEJAS
320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 7-1123

ANTANO IR ONOS KAUNŲ

MAISTO KRAUTUVĖ

Pristatomas geriausias maistas į namus, taip pat
parengimams bei baliams, tik reikia paskambinti:

ULster 8-7821 arba EVergreen 4-5233

52 HUDSON AVENUE

BROOKLYN 1, N. Y.

Al's T. V. Service

ALBERT J. MISIUNAS, Savininkas

TAISOMA TELEVIZIJA, RADIJAS IR III - FI
Darbas garantuotas Priimama iki 10 v. v.

101-23 112th Street

RICHMOND HILL 19, N. Y.

Telefonas Virginia 6-6895

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE

ROBERT F. NARK

APDRAUDOS SPECIALISTAS

26 Court Street
Brooklyn 1, N. Y.
Main 4-6400

700 Caroline Ave.
N. Valley Stream, N. Y.
Valley Stream 5-0783

LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

Joseph Andrusis Insurance

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus,
įvairiausiai apdraudos reikalais, federalinių ir valsty-
binių taksų (Income Tax) užpildyti, pirkimui piniginių
perlaidų (Money Orders).

KREIPTIS

HAVEN REALTY

87-09 JAMAICA AVENUE

WOODHAVEN 21, N. Y.

Telefonas: Virginia 7-4477

Kasdien 9 val. ryto iki 9 val. vak.
Sekmadieniais 1 val. p. p. iki 5 val. vak.

AR NEPERMOKATE

už savo automobilio apdraudą?

VIRŠ 21.000.000 AUTOMOBILIŲ SAVININKŲ MOKA
DAUGIAU, NEGU REIKALINGA.

Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras,

Jūs esate kvalifikuotas:

DIDELIAM APDRAUDOS SUTAUPYMIUI, GERESNEI
SAVO APSAUGAI IR GREITESNIAI PATARNAVIMUI,
REIKALAUJANT NUOSTOLIŲ ATLYGINIMO.

Kreipkitės:

Albert F. Peters

(PETRAUSKAS)

APDRAUDOS SPECIALISTAS

116-55 Queens Blvd., Forest Hills 75, N. Y.

Telefonas: Virginia 3-1477

NAMŲ ADRESAS:

106-53 95th Street, Ozone Park 17, N. Y.

SVEČIAI VIENYBĖS NAMUOSE. Praėjusį savaitinį Vienybėje lankėsi svečias iš Kalifornijos - Holly-
woodo reporteris Juozas Kaributas (kairėje). Dešinėje sėdi svečių atlydėjęs aktorius Vitalis Žukauskas
su sūnumi Antanuku, viduryje - Marija Žukauskienė ir Antanas Grigaliūnas.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

KENKSMINGI VABZDŽIAI

Musės ir daug kitokių vabz-
džių minta lavonais, kiti -
gyvais padarais. Kai lavonai
ima pūti, juose prisiveissta la-
bai daug įvairių vabalų. Pir-
miausia atsiranda tie, kurie
pragaužia odą, paskui af-
skrenda musiniai. Lavone deda
kiaušinėlius. Po dviejų ar trijų
dienų iš tų kiaušinėlių išsiriti
daugybė vabaliukų. Viena mu-
sė padeda apie 20.000 kiaušinė-
lių, o iš kiekvieno kiaušinė-
lio išsiriti vabaliukas. Vaba-
liukai auga neapsakomai greit:
per parą padidėja du simtus
kartų. Jie per trumpą laiką
suėda labai daug mėsos. Ir, per
tris mėnesius musių sudėtų
kiaušinėlių išauga tiek vabalų,
kad jie per keletą dienų gali
suėsti negyvą arkli ar karvę. O
per tiek laiko ir liūtai pakanka
mėsos.

Mėsinės musės suėda mėsą,
kiti vabalai odą, plaukus, na-
gus ir kaulus. Kiekvieną dvėse-
lieną vabalai sunaikina labai
greit, ypač šiltoose kraštuose.
Kiti vabalai dvėselieną užkasa
į žemes - todėl juos daug kur
vadina "duobkasiais." Radę ne-
gyvą pelę, vištą, kurnį ar ki-
tokį gyvuliuką, tuojau ima
kasti po juo duobę. Jie dirba
bendrai, darbučiai nesiodami iš
duobės po truputį žemių. Per
dvi dienas "duobkasiai" lengvai
gali užkasti vištą, o per tris
valandas - pelę. Tuo būdu jie
parūpina maisto savo vikrams
ir sau. Jeigu jie lavono neuž-
kastų, jį suėstų kiti vabalai.
Be to, žemėje lavonai ne taip
greit pūva, kaip viršų žemės.

MUSE CEČE

Kaikurios musės ēda dvėse-
lieną ir geria gyvų gyvulių ir
žmogaus kraują. Jos dažnai ne-
sioja nuodus. Kartais žmogus
miršta, net paprastos musės

įkastas. Yra vabzdžių neėdan-
čių dvėselienos, o tik gerian-
čių gyvulių kraują, pvz. gy-
liai, uodai, blakės, blusos,
utėlės.

Pietų Afrikoje yra musių,
vadinamų cėcė. Šios musės
kiek tiek didesnės už kambari-
nes muses ir, rodos, nė kiek
nepavojingos, bet jų įkasti ark-
liai, karvės, avys ir sunys dve-
šia. Gerdamos gyvulių kraują,
jos leidžia po oda nuodų. Ke-
lių musių įkastas arklys dvesia
po keletą dienų, įkastas vienos
- ilgą laiką serga. Bet šių mu-
sių nuodai ne visiems gyvu-
liams pavojingi. Nuo jų žmo-
nės nemiršta. Nedvesia lauki-
niai žvėrys ir asilai.

UODAI

Uodas žmogui nepavojin-
gas. Bet daug kur šiaurės tund-
rose dėl uodų vasarą žmogus
negali gyventi.

1813 metais Anglijoje buvo
toks atsitikimas. Naričo miesto
gyventojai pamatė kylantį dū-
mų debesį, atrodė, nuo miesto
bažnyčios stogo. Gyventojai
subėgo gaisro gesinti. Bet gais-
ro visai nebuvo, tik per miestą
skrido uodų debesys. 1766 me-
tais per Anglijos Oksfordo
miestą lėkė tokia daugybė uo-
dų, kad nuo jų, lyg nuo debe-
sų, saulė aptemo.

Persų karalių Saporą, be-
kariaujančią su priešu, apipuo-
lė uodai. Jie puolė žmones,
dramblius, arklius ir kitus gy-
vulius. Saporas, negalėdamas
uodų atsiginti, turėjęs su visa
kariuomene kuo greičiausiai
grįžti atgal. Uodai jį nugalėjo.

SKRUZDĖLĖS VARYTOJOS

Vakarų Afrikoje gyvena
skruzdėlės, vadinamos varyto-
jomis, arba varovėmis. Jos
eidamos pirma savęs varosi vi-
sus gyvus padarus. Ėda ne tik
mažus, bet ir didelius gyvu-
lius. Kartais net beždžionės
suėda.

Kai užpuola vištą, ši nega-
li apsiginti, nes skruzdėlių be-
galinė daugybė. Vištai nudvė-
sus, jos išsidalija į du būrius.
Vienas būrys ima taisyti nuo
vištos iki skruzdėlyno kelią, jį
lyginti, valyti, o antras - ima
vištą pešti. Iš pradžių nupeša
galvą, paskui kaklą, pagaliau
ir visą, ir tai gerai nupeša, ta-
rytum žmogus. Nupešusios ima
vištą dalyti, o išsidalijusios
- vilkti į skruzdėlyną.

Skruzdėlės varytojos ēda
net žalčius bei gyvates. Žmo-
nės taip pat jų labai bijosi.
Ėgirdę, kad į jų kaimą ateina
pulka skruzdėlių, tuoj visi,
didei ir maži, metę viską, iš-
bėga, nes nuo jų apsiginti gana
sunku.

LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS Baras ir Restoranas

Lietuviškos gamybos pietūs, vakarienės ir užkandžiai.

GERIAUSI GERIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS

Sales sokiams, vestuvėms ir kitokioms pramogoms
prieinomis kainomis. Lietuviškų organizacijų
susirinkimų patalpos nemokamai.

Visais reikalais kreipiamasi į klubo reikalų vedėją

KOSTĄ VAITAITI

280 UNION AVENUE
SPAUDOS KIOSKAS

BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-9672

Atostogos Asbury Park, N. J.

ONOS ir PETRO LANIŲ (Lanauskų) VASARNAMYJE
 515 FOURTH AVENUE - KAMPAS EMORY STREET
 Čia Atlanto pakrastyje, ažuolų paunksnyje, erdviuose kambaryuose rasite tikrą poilsį. Svečių patogumui galima naudotis virtuvėmis, šaldytuvais ir indais. Norintiems, maistas bus gaminamas vietoje. Maudymosi mokestis apmokamas savininkų.
SEZONO PRAUŽIA BIRŽELIO 14 D.
 Dėl smulkesnių informacijų kreiptis:
 LANYS, 1248 Waverly Place, Elizabeth, N. J. Tel. EL 3-1169
 arba vasarnamyje:
 515 4-th Ave. ASBURY PARK, N. J. Tel. PR 4-6034

GERIAUSIA LIETUVIŠKA VASARVIETĖ NAUJOJE ANGLIJOJE

Trakai

Thompson, Conn. prie Quadric ežero su valstybinu paplūdimiu ir parku, norintiems poilsio ir ramumos, tinkamiausia vieta vasarajimui.
 Maistas ir kambarys asmeniui 35 dol. savaitei.
ADRESAS: J. Paknys, Box 126, THOMPSON, CONN.
 Telefonas: Putnam - Walnut 3-2836

Dan Geitz The Florist

30 metų gėlių biznyje. Kalbam Lietuviškai.
 Mes pristatysimė, tik paskambinkite: GL 6-8212
 1544 GATES AVENUE BROOKLYN 27, N. Y.
 (Myrtle Ave. kampas)

REPUBLIC Wine & Liquor Store

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAICIAI

322 UNION AVENUE
 BROOKLYN 11, N. Y.
 Tel. EVERgreen 7-2089

MATTHEW MAZEIKA, Savininkas

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.
 80115 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
 Telefonas: Virginia 9-3112

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
 KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
 423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
 KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVERgreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
 Direktorius Reikalų Vedėjas
 660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
 NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius
 410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
 Tel. STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
 9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
 Vėsinamos Kopyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

Mūsų rašai

Su šiuo laišku siunčiu dešimties dolerių vertės čekį, kaip atlyginimą už Vienybės prenumeratą. O jeigu kas liktų nuo prenumeratos, tai prašau paskirti į popieriaus fondą.

Vienybė dabar yra vienas geriausių laikraščių. Tikrai kartais negerai sulankstyta. Tai sudaro man sunkumų gražiai ir knygos forma susifiti. Mat, aš renku per metus Vienybės laikraštį, o paskiau siuvu į kniava ir padarau knygą, uždedamas ir viršelius. Vienybė man patinka kaip pasaulio lietuvių albumas su jų visais rūpesčiais ir bėdomis.

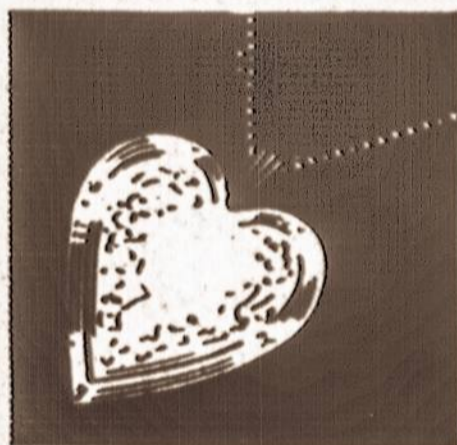
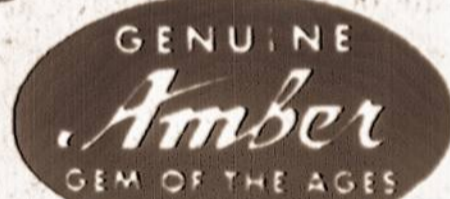
Linkiu viso geriausio jūsų kultūros darbuose.

CHARLES KULAS

Vair Fairview, N. J.

A. ANDRIUSKEVICIUS
 Laikrodininkas - Juvelyras
 Didelis pasirinkimas
BRANGENYBIŲ
 485 GRAND STREET
 Brooklyn, N. Y.
 Tel. EVERgreen 4-2318

TWICE Treasured!

GINTARAS LIETUVOS AUŠRAS

Įvairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims
 precizausios kainomis
 Užsakoma per paštą
AMBER GUILD LTD.
 80-19 31st Avenue
 JACKSON HEIGHTS, N. Y.

IŠLEIDŽIA PAVEIKSLUOTĄ KNYGĄ APIE KOMUNIZMĄ

Šiomis dienomis LITUANUS redakcija iš Public Affairs Press, 419 New Jersey Ave., S. E. Washington 3, D. C., gavo šį laišką:

Permit us to invite your cooperation in connection with our forthcoming pictorial history of Communism.

I should explain that while this book necessarily deals primarily with Soviet Union, considerable attention is being given to the satellite nations and to Communist activities in other countries. Could you possibly assist us in obtaining - or borrowing - clippings or copies of editorial cartoons and other drawings pertaining to conditions under communism and the policies of Communist leaders? Since the purpose of our book is to serve as a visual indictment of the Soviet way of life, we are particularly anxious to locate drawings that have power and impact. However, we are also including some satiric and other cartoons ridiculing communism.

Needless to say, your cooperation in this matter will be deeply appreciated and appropriately acknowledged. Pasirašo: M. B. Schnapper, Executive Director.

Norėtumėme tą prašymą perduoti visiems tautiečiams. Nuosirdžiai kviečiame visus talkon. Esame tikri, kad šie- vių tarpe atsiras asmenų, kurie tokios medžiagos turi. Malonė- kite ją paskolinti leidėjui ir tuo prisidėti prie antikomunistinės akcijos plėčia prasme. Neliki- me šiam reikalui abejingi. Medžiagą galima siųsti tiesiai leidėjui arba mūsų adresu. Mes mielai tarpininkausime. Ta pačia proga norime pastebėti, kad nors prašyme nėra paminė- tos nuotraukos, tačiau turintieji efektingų nuotraukų, turėtų jas pasiųsti leidėjui.

LITUANUS REDAKCIJA

Prašome nepamiršti atnaujinti prenumeratą

Three Joe's Service Station, Inc.

Trys Juozai - visi trys lietuviai - rūpestingai, sąžini- gai ir pigiau patarnaus jums, jei tik jūsų automobiliui reikalingas bet koks - didelis ar mažas - patalysimas.
COMPLETE AUTOMOTIVE REPAIRS
 85-42 WOODHAVEN BLVD. WOODHAVEN, N. Y.
 (86th Avenue kampas, prie Jamaica Avenue)
 Telefonas VIRginia 6-9683

MŪRINIAI NAMAI - vienos, dviejų ar daugiau šeimų, netoli Subway, taip pat APARTAMENTŲ NAMAI investavimui, teikiantys nuo 10 iki 25% pelno.

Jeigu norite parduoti savo namą tuojau telefonuokite EV 5-3700 ir klauskite MR. DARROW.
 2222 PITKIN AVENUE BROOKLYN 7, N. Y.
 COR. VAN SOLEN AVE.

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI
 Įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.
 Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.
 103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
 Telefonas: Virginia 3-3544

AUGUST P. GUSTAS, Inc. Laidotuviu direktorius

354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y.

Telefonas: EVERgreen 7-4774

Naujai įrengtos kopyčios yra vos 2 blokai nuo Broadway. Pasiekiamas važiuojant BMT, INS traukiniais ir autobusais.

Daug vietos automobiliams pasistatyti

VIENYBĖ

Jieva Rockefellerienė,
neseniai grįžusi į New Yorką iš Indianos, kur ilgesnį laiką praleido pas savo motiną, liepos 15 d. Queen Mary laivu išplaukė į Europą.

Stepas Sodeika,
muzikas, iš Chicagos atvyko pavišėti į New Yorką.

Anna Mitchell
atostogauja prie Mohonk ežero ir iš ten siunčia linkėjimus.

Antanas Varnas
su žmona Marija liepos 18 d. iškrenda atostogų į Puerto Rico. Ketina aplankyti ir netoli esančias salas.

lnz. A. Novickis
išvyko atostogų į Audronės vilą, Cape Cod, Mass.

Vladas Baltrusaitis,
solistas, Brooklyno Apreiškimo parapijos vargonininkas, su šeima buvo išvykęs atostogų į Chicagą.

Alfonsas Simutis,
Lietuvos konsulo Aniceto Simučio brolis, mirė liepos 14 d. Buenos Aires, Argentinoje. Paliko žmoną Anitą ir 15 metų amžiaus sūnų Alfonsą. Velionis buvo 49 metų amžiaus.

Stasys Sileika,
Lietuvos kariuomenės pulkininkas, mirė praėjusį mėnesį Manhasset ligoninėje. Palaidotas Westbury kapuose, Long Island.

Juozas Parojus,
anksčiau gyvenęs Kanadoje, dabar pastoviai apsigyveno New Yorke.

A. Ragelis
siunčia linkėjimus iš Catskill kalnų kur, jis šiuo metu atostogauja.

Pauliaus Jurkaus,
Darbininko redaktoriaus, ir jo žmonos Vidos dukterė Daina Sofija buvo pakrikštyta Chicagoje. Jurkų šeima ten atostogavo.

JAUNAVEDŽIAI RAGAUJA LAIMĖ. Praėjusį šeštadienį Apreiškimo bažnyčioje, Brooklyne, susituokė Elvita Ruokytė ir Leonas Karmazinas. Jų laime džiaugiasi (iš k.): jaunosios tėvai Ruokiai ir jaunojo tėvai Karmaziniai.
V. Mazelio nuotrauka

LITUANICOS AIKSTĖ Brooklyne, kur šį sekmadienį įvyksta Dariaus Girėno Atlanto perskridimo 26 metų sukakties minėjimas. Komitetas kviečia lietuvius gausiai dalyvauti. Pradžią 5 v. p. p.

LIET. PREKYBOS RŪMŲ POSĖDIS

Liepos 8 d. Arlington restorano patalpose įvyko New Yorko Lietuvių Prekybos Rūmų valdybos posėdis, kuriam, Rūmų pirmininko J. Ginkaus pakviestas, pirmininkavo, vicepirmininkas dr. Kęstutis J. Valiūnas. Tarp kitų klausimų buvo svarstomas ir Lietuvos okupantų propaguojamas tariamųjų kultūrinių santykių su lietuviškąja šeimija laisvajame pasaulyje išvystymas. Tuo reikalu priimta atitinkama rezoliucija.

Buvo kalbama ir apie Rūmų veiklos pagyvėjimą. Nutarta atžymėti trijų šimtų metų sukaktį nuo pirmojo New Yorko augtinės mokyklos mokytojo lietuvių dr. Aleksandro Karolio Kurčiaus atvykimo.

Pastaruoju metu į New Yorko Prekybos Rūmus nariais buvo priimti: Kazys Algenis, Juozas Andriūsis, dr. Irena Giedrikienė, arch. Stasys Giedrikis, Juozas Gruodis, inž. Kęstutis J. Jesaitis, Antanas Kaunas, dr. Eugenijus Noakas, inž. Jonas Petrušis, dr. Vytautas Slavinskas, dr. Janina Sniečkienė, dr. Antanas Sniečka ir Kostas Vaitaitis.

Posėdžio dalyviai Arlington restorano savininko Jono Valaičio, kuris yra ir New Yorko Liet. Prekybos Rūmų vicepirmininkas, buvo pavaikinti gardžia vakariene. P.G.

SANTARIETIŲ SUSIRINKIMAS

Liepos 17 dieną, penktadienį, 8 val. vak., Simučių namuose, 138 - 15 231st Street, Lauchton, New York, įvyks Lietuvių Studentų Santaros New Yorko skyriaus susirinkimas. Visi New Yorko ir apylinkių santariečiai prašomi dalyvauti.

RADIJO PIKNIKAI

Rugp. 2 d., Jamaica National Hall, Jamaica, N. Y., įvyksta pirmoji gegužinė, kurioje dalyvauja Rūtos Ansamblio choras ir tautinių šokių grupė.

Rugsėjo 13 d. Lietuvos Atsiminimų radijo piknikas įvyks Royal Gardens Parke, Rahway, N. J.

Jokūbas Stukas, radijo programos vedėjas kviečia visuomenę gausiai dalyvauti abiejose gegužinėse.

Mykolas Cibas,

Operetės choro dirigentas, su savo žmona Eufemija atostogaudamas važinėjo po Ameriką. Buvo mavykęs į Chicagą ir dalyvavo savo brolio dukters krikštynose.

• Kenoshoje, Wis., Liet. Bendruomenės pastangomis buvo suvaidinti S. Čiurlionienės "Pinigėliai." Veikalą režisavo J. Jarienė.

• Į Pietų Ameriką išvykusi lietuvių krepšinininkų rinktinė laimėjo pirmąsias rungtynes Medellino mieste, Kolumbijoje.

• Australijoje mirė Lietuvos kariuomenės pulkininkas Romualdas Burokas, buvęs Kario redaktorius. Turėjo 66 metus amžiaus.

SLA 14 kp. gegužinė Clevelando neįvyks

Amerikos Lietuvių Susivienijimo 14 kuopos vasaros sueiga - piknikas, numatytas Liepos 26 dieną, dėl susidėjusių aplinkybių neįvyks.

RENGIMO KOMISIJA

PRENUMERUOKITE
VIENYBĖ
IDOMIAUSIĄ LIETUVIŲ
SAVAITRAŠTĮ!

VIENYBĖ KVIETIA
naujus skaitytojus dabar
pasinaudoti proga ir už-
sisakyti laikraštį specia-
lia nuolaida, kuri galios
iki liepos 1 d.

UŽ 2 DOLERIUS
Vienybė bus siunčiama
iki 5 m. metų pabaigos
kiekvienam, kuris dabar
prenumeruos laikraštį.

PRENUMERATAS
su \$2.00 prašome siųsti:
VIENYBĖ
192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.